

DIARI CATALA
DE
Avisos, Noticias y Anuncios
PREUS DE SUSCRIPCIO
Barcelona i edició vespere i ptes. mas
diaria i edició mat. 2.50 ptes. tria.
Unio postal. 1.100.000
De quet de 80 números. 80 còntims.

La Veu de Catalunya

5cent.

Redacció y Administració
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entressol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, encàrrecs, comunicacions, y re-
dacció a preus convencionals. Per a la
edició del vespre s'admeten encàrrecs
morts fins a les 12 hores de la tarda.
Per a l'edició del matí, fins a les 10 hores
de la matutina.

Any XXIII núm. 5,016

Barcelona: Dijous 1 de maig de 1913

Edició del MATI

SANT DEL DIA: L'Ascensió de Nra. Sr. Jesucrist
Quatre hores: A la Iglesia de la provincia de Santa. Hores d'Exposició: De 2/1 de set del matí a
dos quartes de volt de la tarda. — Dime: A la Iglesia de Nra. Sra. dels Angeles de R.R. de St. Domingo. — Cort de Maria: Nra. Sra. de la Mercè, a sa
Iglesia, privilegio, o a la del 11. — Dime: Nra. Sra. dels Angeles, a sa Iglesia. — Missa d'Avui: L'Ascensió del Senyor, c. blanc. — La de dema: Sant
Pau i Pau, a sa Iglesia. — Adoració nocturna: Avui. Torn de Sant Josep.

Observatori Meteorològic de la Universitat.—Director: E. Aleó.—30 d'abril
ECLES. D'OBSERVACIO: 9 matí i 1 tarda.—Baròmetre a 0,75 al nivell del mar: 701,1.—Temperatura: Mí-
nus: 8,0 ombra, 7,0 reflector.—Temperatura a la ombra: 15,0; 16,0.—Pluja a les 24 hores: 0,0.—Alguns evaporats en mil·límetres: 0,0.—Graní d'ho-
mitat: 0,0.—Direcció del vent: 0,0.—Velocitat del vent: 17,0 km.—Estat del cel: coherent.—Núvol, Claríssim, N. N.—Quantitat: 0,0
Sortida del sol: 6,50 i.—Posta: 6,17.—Sortida de la lluna: 8,38 i.—Posta: 2,40 i.

Don Melcior Boada i Rius

morí'l dia 25 d'abril últim
havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica
(A. C. S.)

Sa afligida esposa donya Francisca Almirall i Forasté, fills Melcior i Paquita, germans don Joan i donya Adauta, germà i germanes polítics, ne-
bots, cosins i demés parents, al recordar a sos amics i coneguts tan irrepre-
sible perdut, els preguen el tinguin present en llurs oracions i se serveixin
assistir a alguna de les misses d'ofertori que, en sufragi de la seva ànima,
se celebraran el vinent dissapte, dia 3 del corrent, de deu a dotze, a l'Església
parroquial de Nostra Senyora de Bethlem, per lo que rebria especial favor.

No s'envia particularment

L'Ecom. i l'Am. Sr. Bisbe de Barcelona, s'ha dignat concedir als seus fidels diocesans 50 dies d'in-
dulgència, per cada acte de pietat o caritat cristiana que practiquin en sufragi del finat.

Enofosforina Serra

Tonic reconstituent. REMINERALI-
SA. Torna a treballar l'organisme, el
talent i totes les forces perdudes a la
guerra per un excessiu treball mental o físic
peraltres causes. — A. Serra, — València, 9

REINA VICTORIA HOTEL

MAISON SUISSE CONFORT MODERN
INAUGURAT DE POC. — Barcas, 6 i 8, Valencia

MOSAICS E F ESCOFET C

Ronda Sant Pere 8

J. Marsans Rof i Fills

Valors, Cupons, Giros, Canvi de Monedes, Comptes corrents, Viatges
(RAMBLA CANALETES, 2)

MODES. - Carme Valls

SOMBREROS DE TOTA MENA
Passeig de Gracia, 54, xanfrat atagó

T. Bracons y Fill

PELAYO, 8, interior. TALLERS, 74 bis.
Secció de vendes a la menuda. Panyeria, Drills,
Gèneros de punt, Mocadors, Tovalloles i Llençols. — Retalls de Panyeria.

ESCOLA MILITAR "SAN FERNANDO"

Director: Artur Laclaustra, Capità d'Enginyers. Informes gratuïts als
excedents de 1912 i reclutes de 1913 i 1914. — CORTS, 575, segon i tercer.

Futurs de cotó A. G. Gabarró García

— Lauris, 33
de Liverpool, Nova York i Nova Orleans. — Demanin follet explicatiu i detallat.

Dr. Teixidor Moragas

Diploma Fac. Medicina París. Estomac, bidesis, felce, pán-
creas, diabetes, gota, obesitat, anèmia, Anèmia, Raïga X.
Massatge, Electricitat. De 4 a 6. Festius: de 10 a 12. — PORTAL DE L'ANGEL, 12, 1.er

Doctor JOAN RIBAS I PERDIGO

Tractament de la TUBERCULOSIS
PULMONAR. — Valencia, 229, ent. 1.er

D. Antoni Campmajó i Maurell

ha mort havent rebut els Sants Sagraments
(A. C. S.)

His seus desconsolats vinda donya Teresa Grimalt, fills Jesús (cauent), Antoni i Teresa,
fill polític don Antoni Montaña, nets, germanes, germanes polítiques, nebots, cosins i demés pa-
rents, al recordar a sos amics i coneguts tan dolent perdut, els preguen el tinguin present en llurs oracions i se serveixin
assistir a alguna de les misses d'ofertori que, en sufragi de la seva ànima, se celebraran el vinent dissapte, dia 3 del corrent, de deu a dotze, a l'Església
parroquial de Nostra Senyora de Bethlem, per lo que rebria especial favor.

No s'envia particularment

Totes les misses que dema, dia 2, se diran a l'altar del Santíssim Sagrament de la parroquia
de Sant Pere, seran aplicades per al bé de l'ànima del finat. Les de 10 a 12 seran d'ofertori.

ANONIMA CLAUDIO DURAN

Construccions MONIER
Ronda Sant Pere, 44, baixos

Sostres de CIMENT ARMAT amb revoltons de guix

Patent núm. 51.570. — Economia, resistència, depressió a construir Dipòsit.
Canonades, Ponts, Edificis industrials i tota mena de construccions amb ciment armat

Dr. A. Presla

Especialista Orelles, Nas, Gorge i Tuberculosos
Pelayo, 12, pral. — Consulta de 9 a 10 i de 3 a 4

DE LES NORMES ORTOGRAFIQUES

El sò de «l» doble

Encara que alguns hagin nomenat a no-
va ortografia les Normes Ortogràfiques
de l'Institut d'Estudis Catalans, és la
veritat que aquestes Normes no contenen
absolutament cap veritable innova-
ció: l'Institut, en cada cas, no ha fet
sinó adoptar, d'entre els diferents sis-
temes en ús, el que ha considerat pre-
ferible. I al seu propòsit de no intro-
duir la més petita innovació, es deu
precisament que alguna de les qüestions
objecte de les Normes no hagi pogut
estat resolta d'una manera definitiva.

No ho ha estat següentment la de la
representació de la «l» doble. La Nor-
ma setena estableix, en efecte, que
aquest sò serà escrit «ll» ementes no's
convingui a representar la «l» palatal
(la «l» de «gall», «palla», «esquella») al-
trament que amb el símbol «ll». «ll»
apareix així, com a una solució provisò-
ria: s'escriu «ll» en lloc de «l» palatal,
«collegi», etc., en tant que no's
disposi d'un nou símbol per a la «l» pa-
latal. Jo afegiria: o en tant que no's
trobi una manera de separar les dues
«l» menys imperfecta que l'intercalació
d'un guionet o d'un punt volat.

L'Institut ha volgut mantenir, amb
raó, la «l» doble etimològica en els mots
catalans corresponents als llatins intel-
ligentia, sceleris, sceleris, etc., i el
signe natural i etimològic de la
«l» doble essent «ll», els tals mots haurien
d'ésser escrits intelligentia, sceleris,
expelli, etc.; però el símbol
«ll» serveix ja per a representar un al-
tre sò, el de la «l» palatal (per exem-
ple, en «gall», «palla», «esquella»), i la
seua adopció per a la representació de la
«l» doble podria donar origen a fal-
tes de lectura, a pronuncies errònies:
volent evitar aquest perill, l'Institut ha
pensat llavors en la conveniència de re-
presentar la «l» palatal altrament que
amb el símbol «ll», ço que permetria
de representar la «l» doble amb el seu
signe natural «ll» (intelligentia), com la
«l» doble és representada per «mm»
(«munt») i la «l» triple per «nn» («n-
nari»); però es trobava que la «l» pa-
latal és escrita unànimement «ll», mal-
grat haver-se ja en distintes ocasions
proposat altres símbols «ll» per M. Ca-
sas, «ll» trencada per P. Fabra, i de
altres pels seus partidaris amb el signe
«ll» o «ll»; però l'Institut, evidentment,
millor solució hauria estat l'empleu d'un
símbol nou per a la «l» palatal i del
símbol «ll» per a la «l» doble; però, en
el seu propòsit de no introduir cap in-
novació, li ha calgut renunciar a aques-
ta solució, i llavors ha adoptat, d'entre
les diferents solucions actuals, la que li
ha semblat preferible i que era in-
dubitablement la millor: la d'escriure in-
telligentia, sceleris, expelli, etc.

No ho ha fet, però, sense deixar entre-
veure que no el satisfia prou la solució
adoptada i que el seu desig hauria es-

FERRO-CARRIL D'ORLEANS

Comunicacions directes entre Barcelona y París (Qual d'Orsay)

BILLETS DIRECTES de 1.ª, 2.ª y 3.ª classes
senzills y d'anada y tornada per distints itineraris
FACTURACIO DIRECTA DELS EQUIPATGES

Horaris desde'l 15 d'octubre de 1912

ANADA				TORNADA			
1. ^a 2. ^a 3. ^a	Luxe	1. ^a 2. ^a 3. ^a	Luxe	1. ^a 2. ^a 3. ^a	Luxe	1. ^a 2. ^a 3. ^a	Luxe
Barcelona a	5,00 10,00 14,00	14,00 18,00 22,00	14,00 18,00 22,00	14,00 18,00 22,00	14,00 18,00 22,00	14,00 18,00 22,00	14,00 18,00 22,00
Carbón a	1,20 2,40 3,60	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00
Narbona a	1,20 2,40 3,60	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00
Tolosa a	1,20 2,40 3,60	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00
Bordeus a	1,20 2,40 3,60	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00
París a	1,20 2,40 3,60	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00
Qual d'Orsay a	1,20 2,40 3,60	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00	3,60 4,80 6,00

(a) Coixe-Restaurant de BARCELONA a CERBERE.—Coixe directe de 1.ª classe de CERBERE a BARCELONA.

(b) Coixe-Restaurant de BURDEUS a SAINT-PERRE-DES-CORPES.—Coixe directe de 1.^a classe de SAINT-PERRE-DES-CORPES a BURDEUS.

(c) Coixe-Restaurant de BURDEUS a BARCELONA a CERBERE.—Coixe directe de 1.^a classe de BURDEUS a BARCELONA a CERBERE.

(d) Coixe-Restaurant de BURDEUS a BARCELONA a CERBERE.—Coixe directe de 1.^a classe de BURDEUS a BARCELONA a CERBERE.

(e) Coixe-Restaurant de BURDEUS a BARCELONA a CERBERE.—Coixe directe de 1.^a classe de BURDEUS a BARCELONA a CERBERE.

(f) Coixe-Restaurant de BURDEUS a BARCELONA a CERBERE.—Coixe directe de 1.^a classe de BURDEUS a BARCELONA a CERBERE.

(g) Coixe-Restaurant de BURDEUS a BARCELONA a CERBERE.—Coixe directe de 1.^a classe de BURDEUS a BARCELONA a CERBERE.

(h) Coixe-Restaurant de BURDEUS a BARCELONA a CERBERE.—Coixe directe de 1.^a classe de BURDEUS a BARCELONA a CERBERE.

(i) Coixe-Restaurant de BURDEUS a BARCELONA a CERBERE.—Coixe directe de 1.ª classe de BURDEUS a BARCELONA a CERBERE.

(j) Coixe-Restaurant de BURDEUS a BARCELONA a CERBERE.—Coixe directe de 1.ª classe de BURDEUS a BARCELONA a CERBERE.

EL DR. LLORET

ha traslladat sa consulta per a les malalties de l'estómac a la RAMBLA DE CATALUNYA NUM. 13.

Tusquets i C. S. on C.

Valors i cupons.—Rambla del Centre, 9.
Negociem el cupó Deute Amortitzable 6 %, venciment 15 maig pròxim.

"EL HOGAR ESPAÑOL"

Cooperativa de crèdit

Per acord del Consell d'Administració, desde'l dia 16 de maig vinent les imposicions especials tindran per als nous imponents que no siguin socis un sobreplus de cinc per cent, ademés del dret d'ingrés, devint satisfer desde aquella data 527 pessetes en lloc de 507 per cada imposició. Al preu de 527 pessetes, la imposició de 500 pessetes produirà 5,68 per 100 lliure d'impostos, ademés de la plus valia considerable que estan cridats a tenir en un futur proper. El Consell ha proposat augmentar gradualment el sobreplus de les imposicions, en relació amb l'estat de les reserves i beneficis socials.

Madrid, 27 d'abril de 1913.

Pessetes.

Capital suscrt.	70.000.000
Cap. i real. zt.	27.500.000
Fondo de garantía, previsió, i cultura.	800.000
Reserves en vigor.	35.600.000
Transacció precial dels bens hipotecats.	70.500.000

Interès repartit en els últims nou anys a les imposicions especials i extraordinaries

SIS PER CENT, lliure d'impost

Porta del Sol, 9, Madrid; Ronda de Sant Pere, 9, Barcelona; Méndez Núñez, 14, Sevilla.

Al Dia

El conflicte

No hi ha hagut medi de fer acceptar al senyor Astarac la presidència del Congrés. El comte de Romanones té el conflicte en porta.

Debatut proposen els ministres una avant-votació que designi qui ha de ser president. En l'avant-votació hi hauria dos candidats, el dels romanones i el dels ministres. Si s'accepta, probablement, alguns vots en blanc. Així fa suposar la divisió del partit liberal. Y quan un partit es divideix en punt tan essencial com el de la designació de persona per a la presidència del Congrés, lloc de confiança, de responsabilitat, d'alta significació, esdevé forçosament la crisi, s'ha de plantejar, necessàriament, la qüestió de confiança a la Corona.

Es en aquests afers en els que'l comte de Romanones acostuma a lluir la entremaliadura, però no sabem si ara podrà sortir-se'n. Y el país té necessitat de que s'obrin les Corts, de que s'clareixi la política. Les oposicions no votarien pas al senyor Garcia per a la presidència del Congrés, però crec que tenen el dever de facilitar l'apertura de les Corts. Si ha de venir la crisi ha d'ésser després d'una ampla discussió parlamentària que faci llum sobre una pila de coses fosques i que encaminin la opinió. Crisi a la espalla del Parlament, fora del domini de la opinió pública, tapa-bruts de conveniència, força de «camarilles», no deuen consentir-se. Amb elles no's fa més que representar una comèdia, que sostenir l'arbitrari d'uns partits que no tenen realitat de vida.

Perquè, ¿com se resoldrà la crisi? ¿Seguint el comte de Romanones? No és possible: ¿Venint un altre ministre liberal? ¿Amb qui? ¿Amb el senyor Garcia Prieto? Solament podria exposar-s'hi comptant amb elements de concentració, fent un govern propiament parlamentari. Però aquest cas, el ministeri de concentració, el govern parlamentari, de coincidència, de programa concret, factible en poc temps, es exposat, escotament fora del Parlament. Però no m'és en aquest cas pot el Rei donar el Decret de dissolució, perquè no és donar-lo al partit liberal, sinó a una nova força, a una nova organització de la política espanyola. Si les Corts han de durar cinc anys, com vol el Rei i és convenient que sigui, no pot donar-se el Decret al partit liberal quan encara existeix la ficció d'un partit liberal i d'un partit conservador.

¿Pot resoldre's la crisi cridant al poder al partit conservador? De cap manera. Ni el partit, ni el que, estan, ara com ara, en condicions de governar. I així dificultaria l'ingrés d'alguns republicans en el règim.

Tot això ho veu el comte de Romanones i és prou capaç, per a revertir-ho tot, de posar el conflicte en termes que no tingui bona solució. Quan va ésser nomenat president del Govern varen dir que'l moment més temible del comte era el de la caiguda, aquell en que no pogués seguir més al davant del Govern. És un home fatal per a Espanya el comte de Romanones: en la oposició, en el poder i en la caiguda.

Lo que convé és que's puguin obrir les Corts. Amb les Corts obertes hi ha solució; sense elles, és difícil i és sempre perillosa.

Polítiques

La Unió Democràtica Nacionalista de Tarragona.

Aquesta entitat aplegava a tots els matissos del catalanisme, convivia amb perfecta harmonia mentre la seva actuació política ha tingut caràcter local. Al plantejar-se allà una decidida intervenció en la política general se'ls ha plantejat un problema semblant al que's planteja als catalanistes de Barcelona: s'ha imposat una divisió d'actuació.

Si sabessim a quina agrupació política pertany l'alcalde de Sarrià, a ella ens dirigiríem per a que intervingués en el conflicte, en ares de la veritat del sufragi que tots els partits de Catalunya respecten; però, com que no sabem si és de la U. F. N. R. o de la Defensa Social, no podem fer-ho amb fonament.

Hi ha una burla de la llei, una extralimitació en les facultats delegades, i és V. E. qui deu intervenir-hi.

No esperem.

Per al Sr. governador civil

Senyor governador civil: a V. E. és a qui toca intervenir en lo que a Sarrià passa. Després ja tocarà el torn a la Junta provincial del Cens, i, en son cas, a l'Audència.

La Junta municipal del Cens de Sarrià ha exposat unes llistes d'inclusió i d'exclusió completament equivocades. Molts electors que tenen dret a ser-hi, no hi són; molts que no poden ni deuen ser-hi, hi figuren. Contra aquestes equivocacions—no volem aplicar-hi el nom que's mereixen—hi ha la rectificació. Però la rectificació té un terme i necessita una documentació que han de facilitar les alcaldies. I l'alcalde de Sarrià, mentre van passant els dies de la rectificació, amaga escuses i dilacions, amb armes que ja creiem que no s'usarien més a Catalunya, té els reclaments sense's documents que necessitem per a fer valer el seu dret.

En les llistes d'inclusió hi figuren uns seixanta individus dels que treballen a la foradada de Vallvidrera, que no fa més que alguns mesos que vivien a Sarrià, i veïns de Sarrià de tota la vida no hi figuren. Tots els esforços dels bons ciutadans de Sarrià s'han estrellat, fins ara, en el procediment de les oficines municipals.

Ja passa de la ratlla lo que passa a Sarrià: és hora de que hi intervingui la autoritat de V. E., per a evitar conflictes que podrien surgir.

Per avui, no diem res més, senyor governador: Esperem la intervenció de V. E.

Si sabessim a quina agrupació política pertany l'alcalde de Sarrià, a ella ens dirigiríem per a que intervingués en el conflicte, en ares de la veritat del sufragi que tots els partits de Catalunya respecten; però, com que no sabem si és de la U. F. N. R. o de la Defensa Social, no podem fer-ho amb fonament.

Hi ha una burla de la llei, una extralimitació en les facultats delegades, i és V. E. qui deu intervenir-hi.

No esperem.

A 5.ª pàgina:

L'ACTUACIO DEL REGIONALISME EN LA POLITICA ESPANYOLA

— Conferencia donada per EN FRANCESC CAMBÓ

a TARRAGONA, amb motiu de la DIADA REGIONALISTA que s'hi celebrà el diumenge passat, dia 27.

badora de la llengua oficial. L'Institut ha fet, doncs, molt bé de demanar-se a la conservació de la llengua catalana pot no ésser prou satisfactoria, però quin altre de millor podrà adoptar-se que no és l'establiment d'un símbol nou o d'un nou diàgraf? L'Institut, no volent ni devent, ara com ara, pensar en introduir una convenció ortogràfica nova, no podia sinó escollir entre les dues grafies «ll» i «lll», i s'ha decidit per la primera, que té sobre la segona l'avantage de no poder donar naixença a pronuncis erronis.

Que la solució actual no és del tot satisfactoria? Tant se val. La cosa important era escriure les dues «ll». Més tard, si convé, ja s'aurà de trobar un mitjà d'escriure les menys separades o sense la més petita separació, com les dues «m» de «mimosa» o les dues «u» de «unnevers».

Esteve ARNAU.

Festes Constantinianes

El president de l'Apostolat Social don Joan Pou, donà el propi passat diumenge la conferència que amb motiu de les Festes Constantinianes estava anunciada. Començà el conferenciant explicant quina fou la situació dels cristians en els tres primers segles, i elogià la figura del gran emperador romà Constantí I i la del seu col·laborador Licini, per haver-se sigut els liberradors dels que professaven la llei de Jesucrist.

Va dir que l'Edicte de Milà el fou inspirat a Constantí per la Creu lluminosa que li aparegué.

S'estengué comparant la situació actual i els temps del paganism.

Atacà l'escola neutra, dient que no pot acceptar-se més que en el sentit de plaça social.

Afirmà que vivien molt lluny de la realitat els partidaris de seleccionar la llengua per al sistema d'ensenyament. Mentre la escola instruïx no podrà el mestre, sinó revelant-se contra el més elemental principi pedagògic, prescindir de l'educació.

Parlà després el rector de Sant Just, qui presidia, fent justes observacions, donant-se l'acte per acabat.

La concorrencia, que fou bastant nombrosa, aplaudí als oradors.

Programa per demà

En commemoració del XVI Centenari de la Pau de l'Església, promulgada per Constantí, en son Edicte de Milà, tindran lloc extraordinàries festes que començaran amb el Tridu a l'Església central, en els dies 2, 3 i 4 del corrent.

El Tridu de la Catedral. — Demà, divendres, primer dia del Tridu, està dedicat en acció de gràcies per la terminació de la façana i el cibori de la Catedral, que han costejat don Manuel Girona i Agrafel (q. e. p. d.), i els fills don Manuel i donya Agneta, viuda de Sanllehy. A les deu, amb assistència de les autoritats i dels benefactors don Manuel i donya Agneta Girona, hi haurà missa solemne, cantada per l'Orfeó Català, a la que concorrerà de mig pontifical i predicarà el senyor Bisbe, terminant amb el «Te Deum laudamus» pel mateix Orfeó. La missa serà la de Pastoral, anomenada del papa Marcel·lí. Homenajes de l'infantes a la Santa Creu. — A la tarda, se verificarà la desfilada de les nenes de les escoles catòliques davant del Sant Crist de Lepant, dipositant flors, com a testimoni d'amor a Jesucrist i fidelitat a la seva doctrina.

Al passar les nenes davant de l'esmentada imatge, pronunciaran les paraules «Alabats sigui Jesucrist».

Instruccions per a la desfilada. — Començarà la desfilada a dos quarts de tres de la tarda, pel primer grup de nenes que s'haurà format a l'Església del Pi, seguint després els grups reunits a les esglésies de Sant Felip Neri, Santa Clara, Santa Just, Pastor i en les Claustres de la Catedral, que tot es desfilen des de la Catedral fins a la Santa Creu.

A la tarda, se verificarà la desfilada de les nenes de les escoles catòliques davant del Sant Crist de Lepant, dipositant flors, com a testimoni d'amor a Jesucrist i fidelitat a la seva doctrina.

El sisè grup, que's remirà en els Claustres de la Catedral, està format per les nenes que hi acudeixen particularment. Les senyores i Congregacions de Filles de Maria que hauran ofert flors de la batalla de Lepant, en els Claustres de la Catedral, de deu a dotze del matí, dels dies 2 i 3.

La professió del dia 4. — Havent-se circulat invitacions particulars per aquest acte, poden donar-se per invitatades totes les associacions catòliques de senyores i senyors, així com també tots els fidels.

Firmada per la Junta Diocesana d'Acció Catòlica i per una distingida representació de dames barcelonines, s'ha cursat per mediació del capítol general, una instantia al ministre de la Guerra, sol·licitant que's concedixin els honors de capità general a l'historic Sant Crist de Lepant en l'acte de la professió, com se li han triat altres ocasions, i que s'ha portat pels carrers d'aquesta ciutat, la referida imatge. També seran portades a la professió les tres banderes de la batalla de Lepant, que's conserven en el convent de Montserrat, les quals acostumen anar acompanyades d'un piquet militar.

Instruccions.—Per al bon ordre de la professió i dels senyors i senyores que aniran acompanyats, els senyors i senyores que concorrin a ella, els Asils i Montpensats davant de les Capelles del costat de l'Evangeli de la Catedral des de la porta del Baptisme fins al Chor. Les Escoles i Patronats escolars també davant de les Capelles del costat de l'Evangeli des del final del Chor fins a la porta de Santa Clara.

Les Filles de Maria i demés Congregacions i Associacions del Rober al carrer dels Comtes, Plaça de Santa Clara i carrers darrera de la Catedral fins al carrer del Paradís. Els Apostolats de l'Oració, Conferències V. O. T. i Associacions de Senyores, a la Plaça del Rei.

Els homes se colocaran davant de les Capelles del costat de l'Epistola de la Catedral fins a la porta del Claustre. Claustres, carrer del Bisbe fins al de Santa Llúcia, carrer de Sant Sever i plaça de Sant Felip Neri. En el pati del Palau Episcopal se reuniran les Congregacions Marianes amb les seves seccions obreres.

Se recomana a les Associacions i Juntes parroquials que previnguin oïcins als associats el lloc de reunió entrells que's deixin indicats, procurant en lo possible anar agrupats per parroquies.

Per a facilitar la sortida de la professió, donada l'aglomeració que s'espera hi haurà a la Catedral, les Associacions de senyores i senyores entraran a la Catedral per la porta de Santa Clara, dirigint-se pel costat esquerre a la porta principal. Les dones entraran per la porta dels Claustres, dirigint-se a la principal pel costat dret de la Catedral.

Els nois i noies menors de 14 anys no deuen anar a la professió.

Himne a la Creu.—S'ha fet una tirada especial de l'Himne a la Creu, lletra de mossèn Verdaderg i música del mestre Candi, que's distribuirà a tots els Chors i Capelles, per que puguin cantar-lo en la professió del diumenge pròxim. També se facilita la corresponent música per a instrumental, a l'objecte de que puguin acompanyar dit Himne les múltiples orquestres que concorreran a la professió.

Els dies divendres i dissabte, a les vuit del vespre, hi haurà ensang general de l'Himne a la Iglesia del dia.

Convé que tots els Chors d'Associació

cions que assisteixin amb banda de música a la professió, avisin abans a la Junta Organitzadora (Palau Episcopal).

La subscripció per a sufragar els gastos de les Festes Constantinianes, puja ja 3.820'25 pessetes.

La Junta Diocesana d'Acció Catòlica ha visitat al senyor Collado i al nyor Prat de la Riba, convidant-los per assistir a les Festes Constantinianes, que començaran demà, divendres.

Lo de les aigües

Dimissions

Els presidents de les corporacions econòmiques que formen part de la Comissió d'aigües, han dirigit al ministre de Foment el següent telegrama:

«Excmo. Sr. Ministro de Fomento: Al presentar a V. E. la dimissió de nostres cargos como vocales de la Comisión de aguas, fundamenteábamos nuestra actitud en motivos de delicadeza sugeridos por una apreciación equívoca del señor ministro de la Gobernación. Después de la nota oficiosa del Consejo de ministros en la que nuevamente se olvidó la calidad única en que podía actuar nuestra representación como organismo de gobierno en la defensa del interés público, compenetrados del espíritu y letra de la carta dirigida a V. E. por el digno presidente de la Comisión señor Alvarado la cual tenemos el honor de hacer propia, rogamos a V. E. se sirva admitir la dimissió de nuestros cargos, comunicándole respetuosamente nuestro deliberado propósito de sustraernos a ulterior intervención en este asunto cualquiera que sea la resolución de V. E., lamentando que la representación con que hemos actuado se haya visto envuelta en la delicada labor por el Gobierno del organismo que creó, y para el cual recabó nuestro concurso.

Presidente del Fomento, Calvet.—Presidente Instituto Agrícola Catalán de S. Isidro, Eusebio de Puig.—Presidente Cámara Industrial, Sedó.—Delegado de la Asociación de Arquitectos, Basagoda.

S'ha dirigit al delegat regi. president de la Comissió per a l'abastament d'aigües de Barcelona, el telegrama que segueix:

«Excmo. Sr. D. Juan Alvarado.—Madrid.—La nota oficiosa publicada por el Gobierno constituye una manifestación de jactancia del organismo que creó y para el cual recabó el concurso de las representaciones que los hemos actuado y de su ilustrada y patriótica presidencia. Por esto la carta dirigida por V. E. al ministro de Fomento constituye una justa apreciación del estado real de nuestra misión, rogándole se sirva admitir el testimonio de más absoluta identificación con cuanto en la misma expone habiendo al efecto telegrafado al señor ministro expresándole nuestro deliberado propósito de sustraernos a toda intervención en este asunto cualquiera que sea su resolución. A V. E., nuestro digno presidente, debemos todo testimonio y gratitud por el patriotismo e inteligencia con que ha dirigido nuestra labor, rindiéndole las justicias a que se ha hecho acreedor en nombre propio y de las representaciones que encarnamos, recordando con orgullo la acción que hemos compartido en este pleito ciudadano.—Calvet, Puig, Basagoda, Sedó.

El president del Foment del Treball Nacional don Eduard Calvet, ha rebut del senyor ministre de Foment el següent telegrama:

«Recibido el telefonema que firman también los demás presidentes de sociedades económicas y guardando las altas consideraciones a que son acreedores, bajo los más elevados conceptos, les ruego que en consideración a los intereses públicos a cuya defensa siempre se consagran, no extremen su actitud en un asunto en el que declaro lealmente que no veo motivo alguno de verdadero agravio ni que deba herir la susceptibilidad más exquisita y si solo los equívocos y malas inteligencias que suelen rodear a las grandes cuestiones que motivan las luchas de pasiones e intereses contradictorios por efecto de lo cual, hasta la propia última nota, oficiosa del Consejo ha sido redactada y entendida en un sentido completamente opuesto a lo noble y dignísimo para todos con que fué concebida. Ruego a V. E. y a sus dignos compañeros que esperen la resolución del Gobierno, al que doy cuenta de ellos.

«Recibido el telefonema que firman también los demás presidentes de sociedades económicas y guardando las altas consideraciones a que son acreedores, bajo los más elevados conceptos, les ruego que en consideración a los intereses públicos a cuya defensa siempre se consagran, no extremen su actitud en un asunto en el que declaro lealmente que no veo motivo alguno de verdadero agravio ni que deba herir la susceptibilidad más exquisita y si solo los equívocos y malas inteligencias que suelen rodear a las grandes cuestiones que motivan las luchas de pasiones e intereses contradictorios por efecto de lo cual, hasta la propia última nota, oficiosa del Consejo ha sido redactada y entendida en un sentido completamente opuesto a lo noble y dignísimo para todos con que fué concebida. Ruego a V. E. y a sus dignos compañeros que esperen la resolución del Gobierno, al que doy cuenta de ellos.

Govern civil

El senyor Sanchez Anido

Ha dit el senyor Die i Mas que encara no sabia quan arribaria el senyor Sanchez Anido, encara que noticies particulars li feien creure que seria amb el ràpid d'ahir o amb l'express d'avui.

Els fundidors

La vaga de fundidors segueix ahir igual que diumars per lo que's referia al número de vaguistes.

No s'han registrat incidents dignes de ésser mentats.

De Sanitat

En els exàmens verificats ahir per a ingressar en el Cos Mèdic de la Marina civil, van ser aprovats els aspirants don Felix Uño i el doctor don Trinitat Macià.

Els exàmens continuaran avui en el mateix lloc i hora, on seran cridats en segona convocatorià dels aspirants que hagin deixat de presentar-se a la primera.

Visites

Van estar a visitar al senyor Die i Mas, els senyors Bosch i Puig, Comte de Lavern, Ferrer i Barba, cònsul del Perú, doctor Laguarda i Junta organitzadora de les festes constantinianes.

El senyor Sanchez Anido

El senyor Die i Mas, ahir nit va manifestar als periodistes que'l senyor Sanchez Anido arribaria amb l'express d'aquest matí.

Les vagues

Parlant dels conflictes obrers, va manifestar el governador que tots els que hi plantejats segueixen de la mateixa manera que abans d'ahir.

El general Weyler

El general Weyler serà el que portarà la representació del Rei en les festes constantinianes, tota vegada que, contra lo que s'havia dit, no vindrà a Barcelona cap persona de la família reial.

Municipi

La Junta Diocesana ha invitat a l'alcalde a les festes constantinianes i a la de terminació de les obres de la Catedral.

Una comissió de la parroquia de Jesús, ha ofert el penó de la professió del Corpus.

Ahir el prelat doctor Laguarda tornà la visita a l'alcalde.

Per delegació de l'alcalde, el Sr. Marial ha pres possessió d'uns edificis del

carrer d'Abadal, que han d'ésser enderrocats per a poder obrir aquesta via.

Una comissió de patrons flequers va estar a l'Alcaldia a complimentar al senyor Collado, i li va dir que presentarien una instantia al Govern cridant l'atenció sobre certes mides que creuen que convé prendre respecte a l'entrada de blat, a fi de que no's vegin obligats a pujar el preu del pa.

La comissió d'Ensenya prepara un projecte d'urbanització dels carrers del voltant del Hospital de Sant Pau.

Devintivament demà, divendres, aniran a instal·lar-se al mercat de l'Hort Nou, de Sans, els venedors del mercat vell.

Ha acordat la comissió de Foment: treure a concurs la restauració de la façana gòtica de cà la Ciutat.

Per un projecte de país que siguin un xic bonics per a la línia de tranvies que ha de passar per la Reforma.

Per un plaol de les carreteres provincials que la Diputació cedeix al Municipi.

Delegar al Sr. Marial per a estudiar les proposicions presentades al concurs d'astaltat del carrer de Rivadeneira.

Per un concurs per al mobiliari de la Sala de Cent, i nomenar als senyors Puig i Cadafalch, Vilumara, Utrillo, Fust i Rodríguez Codola i als regidors senyors Serrallana, Marial i Carreras per a que formin el jurat.

Per un projecte d'urbanització de la plaça d'Osca (Sans), d'on ha de desaparèixer el mercat.

Rebre'l dimecres vinent les obres de la Casa de Lactancia, nova.

La comissió d'Hisenda començarà a estudiar el problema de la substitució dels Consums, aplaçada, com se recorda, fins a 1914.

Rifa de Madrid

PREMIJ MAJORS

Madrid, 30, 12'15 tarda.

PRIMER PREMI: 100.000 pessetes

Número 5.975. — Algeciras, Madrid i Santander.

SEGON PREMI: 60.000 pessetes

Número 2.863. — Barcelona.

TERCER PREMI: 20.000 pessetes

Número 32.219. — La Línea.

Premiats amb 1.500 pessetes

7.008, Melilla, Madrid i Alcantar.

11.841, Sevilla i Madrid; 28.662, Barcelona; 2.980, Santurce, Cartagena i Bilbao; 20.019, Madrid, Barcelona i Santander; 8.714, Madrid, Badajoz i Alcantar; 10.896, San Sebastián i Reus; 31.976, Palmas, Granada i Madrid; 16.189, Madrid i Alcantar; 8.282, Alcantar i Madrid; 16.664, Alcantar i San Fernando; 17.756, Valencia, Logroño i Sevilla; 18.559, Madrid i Barcelona; 9.088, Barcelona, San Sebastián i Valencia; 4.972, Madrid i San Lúcar; 9.856, Oñate, Barcelona i Tenerife; 9.814, Garchuca, Vigo i Saragossa; 28.041, Alcantar.

Premiats amb 300 pessetes

DESENAR

5 48 15 61

CENTENAR

725 224 889 663 878 119 739 383 694

410 715 686 539 400 765 884 983 520

860 263 742 833 873 386 966 810 821

612 339 467 360 340 526 215 152 755

522 220 252

MIL

036 254 296 587 757 946 828 956 439

408 033 681 003 619 580 471 602 63

427 702 573 481 815 351 785 215 626

665 498 840 890 442 909 329 310 493

DOS MIL

802 267 474 189 953 621 435 364 389

574 387 944 919 330 176 226 665 887

811 751 609 243 605 864 538 202 505

396 932 063 108 806 440 123 800 233

514 006 128 082 171 084 785 081 687

TRES MIL

096 459 565 965 181 742 457 408 208

053 385 270 683 030 433 419 780 350

194 815 592 935 052 715 070 195 450

796 726 849 012 566 501 029 390 562

165 536 575 198 361

QUATRE MIL

040 023 618 582 724 790 612 063 005

428 548 986 930 705 558 876 884 248

443 589 887 750 394 801 187 968 288

234 286 106 366 980 755 975 719 820

162 257 173 676 670 510 953 771 097

478 896 514 603

CINC MIL

356 031 335 918 703 842 386 622 782

431 393 554 785 037 214 358 271 436

004 836 500 366 854 943 430 229 247

414 435 709 861 823 832 607 843 348

172 401 177 777 527 945 400 068 633

341 201 175 677

SIS MIL

244 233 034 975 453 306 742 005 200

071 359 959 552 973 327 218 673 885

868 636 134 923 973 303 087 879 743

959 094 589 010 000 744 486 585 123

277

SET MIL

857 058 102 857 202 913 874 961 986

257 214 384 773 799 825 459 244 938

264 738 177 053 337 300 248 970 621

135 684 939 949 292 536 132 393 157

827 528 388 225 941 497 232 372 046

196

VUIT MIL

990 099 746 583 531 376 171 853 615

680 149 139 117 945 391 383 670 238

060 983 936 628 559 277 719 938 609

682 170 267 111 368 510 748

NOU MIL

629 146 799 602 450 573 938 818 230

797 487 788 240 508 887 253 461 225

051 650 391 981 537 654

DEU MIL

346 000 408 739 689 999 937 653 025

871 119 946 894 203 728 433 861 820

427 212 108 241 537 654 892 214 933

761 084 182 055 484 881 652 677 334

618 978 587 466 634 609 125 616 453

536 497

ONZE MIL

888 998 861 139 471 854 557 368 456

904 788 384 226 185 283 884 597 748

616 453 499 831 940 540 194 201 309

451 436 129 975 369 308 883 824 516

806 996 777 727 086 986 231 258 656

819 570 903 633 955

DOTZE MIL

999 188 015 902 715 455 100 572 102

760 103 425 911 556 928 986 424 888

483 844 594 381 253 206 681 475 855

587 699 098 834 229 519 840 899 426

415 465

TABLETAS BAYER DE ASPIRINA

analgésico, antitérmico, antipirético y antirreumático sin igual.

Borsa

Cambis facilitats per la Casa

2. Mercans Sol

ritat en els períodes.
Pel despatx del president han desfilat durant tot el matí varis comissionats i algunes personalitats polítiques. Entre els visitants hi havia el senyor Paraiso.

La Lliga africanaista

S'ha reunit la Junta Central de la Lliga Africanaista Espanyola, nomenant delegat seu en la Junta d'ensenyament del Marroc al catedràtic de la Universitat Central senyor Antón.

S'ha parlat després del memoràndum presentat al ministre d'Estat en 28 de gener, sol·licitant del Govern la mercè d'exposar el seu criteri o pensament respecte a varis importants qüestions referents a l'Àfrica espanyola, enllaçant-se la discussió que amb aquest motiu s'originà amb lo tractat en una ponència presentada per la secció segona sobre colonització de la Guinea i amb lo exposat pel senyor Setuati sobre la gravíssima situació en què troba la explotació minera en la zona espanyola del Marroc, per virtut de l'actiu d'Alemanya i amb els interessants detalls donats a conèixer pel senyor Martos O'Neale respecte a la condició de la indústria pesquera a la costa Nord del Marroc.

Contra la tuberculosi

Els estudiants dels diferents cursos de la Facultat de Medicina es proposen llogar tots els pianos de maneta el dia 3 de maig, amb l'objecte de fer una capta i contribuir amb lo que recullin als fins que persegueix la Lliga Popular anti-tuberculosa.

Comissió barcelonina

Es troba a Madrid una comissió dels grans i industrials dels barris de Sant Martí i Sant Andreu, de Barcelona, per a gestionar la resolució d'un recurs contra la Delegació d'Hisenda de Barcelona sobre repartiments contributius.

Presideix dita comissió don Rodolf Coll, president de la Societat «La Uva».

Oficial arrestat

En el ministeri de Marina han dit que no tenien notícies sobre l'arrest d'un capità d'infanteria de Marina, a San Fernando, per negar-se a assistir a una missa de l'Esperit Sant, però afegint que si el fet és cert aquest oficial ha faltat a la disciplina i el seu arrest està justificat.

Firma de Marina

Madrid, 30, 415 tarda.
El Rei ha firmat avui els següents Decrets de Marina:

Disposant que cessi en el mando de l'apostador de Cartagena el visalmirall don Josep Cano i destinant-lo a Cadix per a eventualitats.

Nomenant comandant general interí de Cartagena al contraalmirall don Emilio Gutierrez.

Nomenant delegat del ministre en la conferència de Bruselles a l'auditor general de l'Armada don Eladi Milles.

Conferint el mando de la comandancia de Marina de Melilla al capità de corbora don Manuel Bustamante.

Ascendint als primers tinentes d'infanteria de Marina don Manuel Montes Blanco i don Juli Fuentes i a metges majors de l'Armada a don Manuel Ballesteros.

Firma de Guerra

Madrid, 30, 515 tarda.
El Rei ha firmat els següents decrets de Guerra:

Nomenant capità general de la octava regió al general Arizón.

Conferint el mando de la zona de Cuenca al coronel marqués de Fuen-Santa.

Conferint el mando del 12 dipòsit de reserva de artilleria al coronel don Eduard Aramburu.

L'infant no ve
Com que l'infant don Carles se troba actualment a Alger, no té temps per arribar el dia 2 de maig a Barcelona, amb l'objecte d'assistir en representació del Rei a les festes que celebraran per la felicitat terminada de les obres de la Catedral.

En vista d'això, el Rei ha designat per a què representi en dites festes al capità general de la regió, senyor Weyler.

La festa anti-tuberculosa
A Governació s'ha reunit la comissió permanent de la junta anti-tuberculosa, amb assistència del senyor Albi, qui ha manifestat que, si bé era facultat que la junta fixar la data en què s'havia de celebrar la festa anti-tuberculosa, com que havia sorgit una iniciativa particular senyalant el dia 3 de maig per a celebrar-la, la junta devia cooperar al major èxit de la festa, sense perjudici de fixar a la tardor una altra data per a celebrar en tot Espanya, segons els desitjos de la reina Victoria, la festa esmentada.

Al Palau
El Rei ha rebut avui una nombrosa audiència militar.

Ha complimentat a la reina el ministre de Dinamarca.

Operació al Rif
Madrid, 30, 915 nit.
Avui s'ha parlat de la situació en el camp de Melilla, assegurant-se que podrà ser que per a evitar el no successos agressions com la de fa dies, se faci una agència per a deixar sentir sobretot kabilenys nostra autoritat.

Lo de les aigües
El ministre de Foment ha manifestat que està rebent telegrams de Barcelona, relatius a la qüestió de les aigües, uns en pro i altres en contra de la municipalització de dites aigües.

Notícies de Estat
Aquesta tarda han celebrat una extensa conferència els senyors Paraiso i Navarro Reverter.

Sembla que han tractat de la forma de portar a cap alguns tractats de comerç.

De la Legació d'Espanya a Lisboa, a l'autenat del marqués de Villalobos, se n'ha encarregat el secretari don Pere Miranda, que fou enviat provisionalment, a aquest efecte, en atenció a que el marqués de Villalobos, després de possessionar-se del càrrec, per a lo qual ha sortit avui de Tànger, vindrà a Madrid a rebre instruccions del senyor Navarro Reverter.

S'ha facilitat aquesta tarda en el ministeri d'Estat la següent nota:

«Un corresponent de San Sebastián que s'ha manifestat en distintes ocasions partidari de l'aliança hispano-anglo-francesa, publica un article sobre aquest mateix assumpte, en el darrer número de la revista «Les amitiés françaises», afirmant que el viatge del Rei a París té dit fi.

El Govern ha fet pública en repetides ocasions la significació del viatge del monarca, que en res se relaciona amb lo que assegurà el citat corresponent.

Notes del Palau
Després de l'audiència ordinària, ha rebut el Rei a l'agent Guizot, que resultà fent al detenir a l'agressor del marqués.

El Rei ha estat molt afectuós amb l'agent, amb qui ha conversat llarga estona.

La duquesa de Aosta ha continuat aquest matí la visita als Museus i a la tarda ha passejat en carretge amb la Reina, per la Casa de Camp.

El Rei ha passat la tarda jugant al polo a la Casa de Camp.

Al entrar al Consell
A les cinc s'ha reunit el Consell de ministres a la Presidència.

El ministre de Gràcia i Justícia ha dit, a l'entrada, que sotmetria al Consell una recopilació de tot lo fet fins ara sobre règim de presons.

El d'Instrucció ha dit que probable-

ment avui se discutirà el presupost del seu departament.

El d'Hisenda ha explicat la causa de que el Consell d'Instrucció ha deingutament els presuposts, dient que és propòsit del Govern que cada ministre s'entengui perfectament de tots els presuposts parcials, a fi de que en el Parlament puguin contestar a quantes preguntes se facin sobre cada un d'ells, essent, per tant, l'examen de l'obra econòmica, molt més útil.

El ministre de Marina ha manifestat que el diumenge sortirà cap al Ferrol, amb l'objecte d'assistir a la botadura del «Alfonso XIII», i que dilluns sortirà per a dir tot l'infant Isabel, que en nom del Rei presidirà la cerimònia del llençament.

Preguntat si era cert que s'està instituint sumaria, a San Fernando, a un vocal d'un Consell de guerra que s'havia negat a assistir a la missa de l'Esperit Sant, ha dit que havia demanat notícies sobre aquest fet.

Ha fet constar que l'article 303 del Còdic de l'Armada disposa la celebració de dita missa, abans de reunir-se els Consells de guerra, i per tant, sense una modificació d'aquest precepte, el seu compliment és obligatori.

Per últim, el ministre d'Estat ha fet algunes consideracions sobre la baixa dels valors en la Borsa de París. Se deu, en part, a la situació del conflicte dels Balkans, encara que hi ha grans esperances de que's resolrà pacíficament.

A l'efecte, un d'aquests dies se reunirà a París la comissió internacional que ha d'estudiar l'arregló de la qüestió financera. Per altra part, Scutari, s'està evacuant parcialment, i encara que, per l'actiu d'Austria la situació continua essent difícil, els esforços de les potències per mantenir la pau són considerables.

Altre factor que indubtablement contribueix a la baixa és el conecement de que, una vegada consolidada la pau, s'han d'emetre tres o quatre emprèstitgs grossos i el diner s'encarirà davant de tal perspectiva. D'aquí la baixa que es ve notant en els valors, per encariament del diner.

Notes del Consell
Madrid, 1, 1230 matí.

Del Consell de ministres se n'ha facilitat la següent nota oficial:

S'han aprovat els expedients següents:

Sobre modificació dels articles 5 i 16 del Real Decret de 17 d'abril de 1909, relatiu a la conservació i reparació de carreteres.

Contractant per concurs l'arrendament d'un local a Oviedo per Administració de Correus.

El ministre de Gràcia i Justícia ha donat compte d'un projecte de Decret sobre la compilació de les disposicions sobre règim de personal i del servei de les presons.

Pel mateix ministre ha conegut el Consell la notícia de que'l dia 20 de maig s'inaugurarà a Suècia el monument erigit en honor dels funcionaris judicials assassinats a Colera.

El Govern s'associarà an aquest acte, honorant mercedament la memòria d'aquells funcionaris.

Ha quedat aprovat el projecte de pre-supost del ministeri de la Guerra i també el d'Instrucció pública i Belles Arts.

Ampliació del Consell
En el Consell de ministres ha quedat aprovat el presupost de Guerra i lo relatiu a defenses i bases navals.

El ministre d'Hisenda s'ha mostrat partidari de que'l gasto d'aquestes defenses s'aboni per anualitats que's consignaran en els presuposts ordinaris.

També s'ha aprovat lo relatiu a l'augmentament, decidint-se'l Govern pel plan gran; això és, dels cent milions de pesetes.

Per a portar-lo a la pràctica se redactarà un projecte de llei independent del de presuposts.

Després s'ha tractat del presupost de Instrucció pública.

El ministre ha sigut autoritzat pels seus companys per a introduir un augment de 20 milions de pesetes per a millorar la instrucció primària, les Escoles Normals i quant afecta a les bases fonamentals de la ensenyança.

En aquesta quantitat s'inclouen lo necessari per a construir ordenadament escoles noves, a fi de que rebien en ella ensenyança fins a sis milions de nois.

També s'inclou en el presupost la quantitat necessària per a que tots els mestres d'Espanya disfrutïn el seu mínim de mil pesetes.

Lo que diu en La Cierva
El senyor La Cierva ha manifestat, amb referència al seu viatge a la Coruña, que ve molt satisfet, lamentant-se de que amb la seva presència en aquella capital s'hagi alterat la vida normal, perquè si els revolucionaris anarquistes i tota la vasta gama d'anarquistes volien demostrar-li la seva hostilitat, tenien necessitat de recórrer an aquest procediment, perquè en la seva vida pública comptava amb això i odi i és aquell una satisfacció del dever complert.

Ha dit que hauria sigut de bona gana un rebut a la seva entrada a la Coruña de que tants o quants volien xullar-lo i així hauria donat per realitzada la seva missió i hauria permanescut tranquil a la Coruña.

Ha afegit que a León fou objecte solament de manifestacions de simpatia, a pesar dels telegrams d'alguns corresponents en contrari.

La Hisenda i la Sucreira
Com un periòdic ha dit que anaven per bon camí les negociacions per a que's sospenguessin el procediment executiu per a fer efectius crèdits importants a favor del Tresor, de la Sucreira de Madrid, el senyor Sucreira Inclán ha manifestat que abans d'entrar la cartera que ordenar tal cosa.

A Borsa
S'ha accentuat la baixa del Deute regular que pert 30 cèntims al quedar a 79/80; però comença a notar-se el desig de reaccionar, ja que'l títol petits han guanyat mig enter i un quart per cent segons la serie.

Els demés valors, salvo rares excepcions, han reaccionat també en la cotització.

S'ha notat interès per conèixer l'actiu de la Borsa després de la liquidació.

Els francs guanyen 5 cèntims, tantant a 8/80.

Fins al dissabte no hi haurà sessió oficial a conseqüència de les festes de demà i demà passat, però'l dia 2 se celebraran Bors de dos quarts de tres a quatre de la tarda.

Lo que diu en Sol i Ortega
Interrogat el senyor Sol i Ortega, respecte al calificatiu de «constant dissident», que li ha aplicat el president del Consell, amb motiu del discurs de Bilbao, ha dit:

«Està bé. Aquí, en el moment present, tot se traboca, i en obsequi an aquesta regla, se diu dissident a qui no se troba dins de l'ortodòxia republicana i rebuixa possibles complacencies i, contubernis, i en canvi, se preconitza i ensalça el procedir, oposat a tal sentit.

Se coneix que el comte és home de mània ampla i li convé que s'introdueixi com a moda, per a que tothom balli al seu compàs.

Confia tan el senyor Sol i Ortega en l'èxit de la seva propaganda a favor de l'unió republicana, que abans de poc temps hi haurà tants aspirants a ingressar en l'unió, que ell mateix tindrà que anar-se'n per a fer lloc als que entrin.

Respecte a l'obertura de Cortes, diu

que si en Romanones troba la clau, que sembla que se li ha extraviat, tal volent les obres, però jo'm temo—afegint—que en Brocas farà lo possible per a que no's trobi dita clau.

Els africanistes

Ha sigut visitat el Museu Comercial de productes africans del Centre Comercial Hispano-Marroquí, de Madrid, pels alumnes i professors de l'Escola Superior de Comerç, pronunciant amb dit motiu, discursos enaltint l'obra civilitzadora d'Alfonso XIII a la tasca del Centre Hispano-Marroquí i el pervindre que està reservat als expressats alumnes, per lo que toca a ses iniciatives i treballs en la esfera comercial de l'imperi, i molt especialment a la zona d'influència espanyola.

Els oradors han sigut el doctor Maestre (donos Jilias), el director del Centre senyor Bertrán i el director de l'Escola senyor Brugada.

Tots han sigut calurosament aplaudits pels 150 alumnes i el públic que omplena el local.

En Lerroux

Dintre de breus dies se proposa emprendre un viatge de propaganda pels pobles de Galicia, el senyor Lerroux.

De viatge

Ha sortit cap al Ferrol el director d'Obres públiques senyor Zorita, amb l'objecte d'assistir a la inauguració del ferrocarril de Ferrol a Betanzos.

El senyor Zorita tornarà aviat a Madrid, emprenent l'anunciat viatge a la frontera, acompanyant al Rei.

Una instància

En el Col·legi d'Advocats de Madrid s'ha sucrit una instància firmada per prestigiosos letrats i dirigida al president del Consell demanant-li se respectin els drets adquirits a l'ampar de la llei orgànica del poder judicial d'aquells advocats que varen ser qualificats d'aptes per a ingressar en la carrera judicial amb anterioritat al Decret de Gràcia i Justícia que per oblit d'aquests drets adquirits estableix que no hi haurà altre medi d'ingrés en la carrera judicial que la oposició.

Mort d'un senador
Ha mort el senador senyor Aramburu, catedràtic i magistrat del Suprem.

Solemnitat religiosa
S'ha notat molt moviment i animació entre els catòlics, preparant lluminàries en els balcons de les cases particulars, i creus adornades amb flors i lluminades amb bombetes elèctriques.

En els pàrqs i jardins de les residències s'hi col·loquen enormes creus adornades de flors, i davant de Sant Geroni s'hi construeix una enorme creu de pedra i maons.

També's preparen els altars que han d'aixecar-se en els carrers per on ha de passar la processó.

La recaudació
Els estats que publica en la «Gaceta» la Intervenció general, fixa en pesetes 327.050.389 els ingressos obtinguts per la Hisenda durant el primer trimestre de l'any corrent.

En aquesta xifra s'enclouen 33.415.000 pesetes pel producte de la negociació d'obligacions del Tresor. Així és que els veritables ingressos ascendeixen a 273.664.000 pesetes, comparant-los amb la recaudació del trimestre de l'any anterior, resulta un augment de 24 milions.

La premsa als quarts
Oficiosament se diu que no s'ha prohibit la lectura de periòdics en cap quarter, sinó que no és possible permetre que entrin els venedors, els que sempre, segons costum, s'han col·locat a les portes.

Al Rif
Diu un periòdic militar:

Se deu a aquesta tarda que un queix de l'exèrcit que pertany a un cos que està molt en contacte amb l'alt mando militar, que el nom del qual ha sonat bastant en la guerra de Melilla, pels seus treballs en el quarter general, ha sigut destinat en comissió a la comandancia d'aquella plaça cap on sortirà aviat.

Al comentar aquest destí en alguns cirkols se suposava que en la part de nostra zona del Marroc no deu tenir el govern gran confiança en lo que pugui ocórrer.

Una polemica
El doctor Moles publica en l'«Heraldo» un article refutant la contesta del doctor Bartomeus.

Diu que aquest doctor hagués llegit els comunicats que porta publicats sobre l'assumpte de les aigües de Barcelona, hauria vist que la seva intervenció ha sigut filla del desig de fer notar a la opinió la seva protesta davant la campanya de descredat empresa pels periòdics que han combatut el projecte de municipalització, escudant-se en l'informe del Col·legi Mèdic de Barcelona.

Desdel primer, al referir-se a dit informe, exposa errors i contradiccions sense incórrer en cap classe d'atac personal.

Exposa la seva creença de que el Col·legi Mèdic de Barcelona va informar requerit per la Unió Gremial, així com ell i el seu company doctor Casanueva, ho van fer a instancies de la Societat General d'Aigües i en ambdós casos la seva intervenció fou de caràcter veritablement tècnic.

Manifesta que desconex les raons que hagi tingut la Directiva del Col·legi Mèdic per a consignar que els errors continguts en l'informe deixen de ser tals.

Invita al doctor Bartomeus per a, amb un petit i publicament discutir el seu respectiu punt de vista, en una revista científica o en l'«Ateneu» o una Acadèmia de Madrid o Barcelona.

Política d'aliances
Lo que diu l'Azcárate
«El Mundo» publica una entrevista del seu redactor Joan Pujol amb el senyor Azcárate sobre la qüestió de les aliances.

Diu que apenes s'atreveix a exposar el seu criteri sobre l'assumpte sobre el qual no ha deliberat la minoria de Conjunció Republicana que presideix.

No és partidari d'una aliança amb França i Anglaterra, però si d'una intel·ligència.

De l'ailament a l'aliança les relacions internacionals poden variar d'intensitat passant per grans intermitències, com la aproximació i la sententes.

Les circumstàncies per que a través de la política europea no justifiquen a la seva manera de veure la necessitat d'una aliança. En canvi, res té que oposar a una aproximació o sententes enaminada a augmentar la simpatia que existeix entre Espanya i aquests dos pobles, sense perjudici de que, quan aquelles circumstàncies canviïn, puguin concertar-se obligacions més concretes.

Espanya no deu ajudar militarment a la sententes en cas de guerra continental; tot lo més, deu oferir no apoiar a la Triple Aliança i el màximum de la seva cooperació deu consistir en la prestació dels nostres ports.

Nostra intervenció militar activa, no devem aportar-la ni siquiera a l'Àfrica. Com de nostra manera devem augmentar nostres forces militars i navals, car urgeixen les solucions als problemes de reconstrucció interior.

Creu, contra'l parer d'altres, que serà respectada la neutralitat de Bèlgica.

Se declara adversari de la construcció de la segona esquadra, qualsevol que sigui, nostra o estrangera, amb Anvers.

Anuncia que en el Parlament combatrà la construcció de la segona esquadra i diu que si votà la primera fou com a límit de lo que Espanya podia fer, per a mantenir-se en una modesta categoria entre les demés nacions.

Creu que el Rei està inclinat a una aproximació a França i Anglaterra, i

en aquella orientació se troben conformes tots els elements liberals del país, encara que els judicis varin en quant a la naturalesa i extensió de les obligacions que haguem de contraure amb aquelles nacions.

L'idea d'una aliança amb Alemanya és cosa exclusivament dels reaccionaris. El viatge del Rei a París el considero com l'obligat corol·lari del tractat sobre'l Marroc.

No creu que lo d'Orient tingui importància per a nosaltres. Tampoc concedeix valor a les manifestacions d'Itàlia respecte a una intel·ligència amb Espanya.

La situació internacional
Madrid, 1, 120 matí.

Hem sentit assegurar que per a decidir si el Rei té de sortir cap a París el dia acordat, podria ser que s'esperés a que s'acabessin la situació internacional creada per la actitud d'Austria.

En Borrás
Per l'octubre actuarà en Borrás en el Teatre Price de Madrid.

Una carretera
Per gestions del senyor Farguell s'ha aprovat el projecte de replanteig del troc primer, secció tercera, de la carretera de Solsona a Ribes, entre Gorchs i Alfau.

En Maura
Comuniquen de Saragossa que han arribat al monastir de Piedra el senyor Maura i la seva senyora.

Aniran a Saragossa a visitar el temple del Pilar.

Una comissió de conservadors anirà a visitar al senyor Maura al monastir de Piedra.

A l'estranger
DE FRANÇA

Un crim
París, 30, 1040 matí.—Le Petit Parisien publica un telegrama de Nimes dient que un propietari de Saint Leger Lennier ha trobat en un bosc un sac contint el cadàver d'un home mig carbonitzat.

Se creu que's tracta d'un espanyol que va desaparèixer a darrers de març i que se suposa fou assassinat, trosejat i cremat per dos compatriotes seus, que tampoc van desaparèixer.

Combat al Marroc
París, 30, 1135 matí.—Comuniquen de Rabat a l'«Eclair» que la columna Mangin ha tingut quatre morts i vint ferits en les operacions portades a cap a Oumercibia.

Contratemps al Marroc
París, 30, 917 nit.—Casablanca.—La columna Mangin, al rebutjar, el dia 28, un atac dels kabilenys, a la regió de Ainzeia, vora esquerra de l'Oumercibia, va tenir 4 morts i 26 ferits.

El coronel Mangin fou ferit lleument a una cama.

Entre ferits figuren també tres tinentes, un dels de gravetat.—Havas.

Accident d'aviació
París, 30, 915 nit.—Constantine.—Aquest matí ha caigut un aeroplà pilotat pel tinent aviador Jolain, al qui acompanyava com passatger el tinent Desroudeix.

Tots dos oficials han resultat greument ferits.

L'aeroplà ha quedat destruït.—Havas.

La Copa Pommery
París, 30, 1157 nit.—Nombrosos sportsmans han rebut aquesta nit, a la estació del Nord a l'aviador Guillaux, que queda decididament detentor de la copa Pommery, perquè'l seu record no ha sigut batut per ningú avui, darrer dia del plaç fixat.—Havas.

DE L'ARGENTINA
A Rosario
París, 30, 1140 matí.—Buenos Aires.

El Consell de ministres ha acordat no decretar l'estat de guerra a Rosario, però hi enviarà totes les tropes que siguin necessàries per a assegurar el manteniment de l'ordre.

DE GRECIA
Voladura.—Terratrèmol
París, 30, 1232 tarda.—Atenes.—A les 845 matí ha volat part d'un polveri del Pireu.

Se diu que hi ha víctimes.

Manquen detalls.

«Espanya sent dues fortes sotragades sísmiques a Regium, golf de Patràs.

No han ocasionat víctimes ni danys d'importància.

Detalls d'una explosió
París, 30, 857 nit.—Atenes.—Se coneixen detalls de la voladura parcial del polveri civil de Pireu.

Han fet explosió 400 kilos de polveri.

Ha mort un obrer.—Havas.

D'ANGLATERRA
La duquesa del Connaught
París, 30, 17 tarda.—Londres.—La duquesa de Connaught ha passat bé la nit però el seu estat segueix inspirant inquietuts.

Normalitat
Lisboa, 30, 844 nit.—El Govern no decidirà fins després d'una rigorosa enquesta lo que procedirà fer dels revultats det

L'actuació del Regionalisme en la política espanyola

Conferència donada per En FRANCESC CAMBÓ

a la ciutat de Tarragona amb motiu de la

DIADA REGIONALISTA

que s'hi celebrà diumenge, dia 27 d'abril de 1913

Senyors, senyores:

Gràcies a tots, no solament per aquest aplaudiment que generosament heu volgut tributar-me, sinó principalment per la vostra bondat al venir aquí, a escoltar la meua paraula. Gràcies a les senyores, a les que veig no ha convencut la missió que el comte de Romanones atribuïa a les dones d'Espanya, de quedar-se a casa seva, sense veure del món que les envoltava més que lo que el comte de Romanones els en vulgués veure. (Molt bé; aplaudiments.) I a les senyores, a les que pensen com jo pensava, o que pensen lo contrari, jo saluto a tots i a totes i altres i altres, la seguretat de que en les meves paraules no he de rebre una ofensa ni que jo respecte totes les convencions, com vull que la meua sigui respectada.

Significació de l'acte

Tinc de començar per donar casí una satisfacció a aquesta ciutat de Tarragona, perquè m'he negat reiteradament a venir aquí a pendre part en algun acte de propaganda dels meus ideals. Varies vegades heu sigut sol·licitat el meu concurs; jo heu aplacat sempre i no heu havia aplacat per por, sinó per deliberació, que vaig a exposar-vos. Quan va ser requerit per primera vegada el meu concurs a un acte de propaganda catalanista a Tarragona, havien passat ja aquelles jornades solenns de la Solidaritat Catalana que havien estat un ideal català, arreu de la nostra terra, en que el catalanisme no era una novetat per a ningú, en que tots els cors veïen catalans el sentien, en que era arribat el moment de que els catalanistes no ens limitéssim a l'adoració platònica de l'ideal, sinó que lluitéssim per aconseguir-lo, per a que's convertís en realitat esplendorosa. I aquí, a Tarragona, els catalanistes entenien que calia mantenir els nostres ideals de catalanisme mantenint un sol bloc catalanista, mantenint encara la unitat, la conjunció, de tots els que estaven conformes en l'ideal, encara que estiguessin dissonants en els procediments per assolir-lo, i com que jo tinc—i m'honro en tenir-la—en la política catalana una significació accentuada, reconduïda, de un dels principals elements de la conjunció d'aquest ideal catalanista, l'accedir a aquesta invitació me plantejava un problema: o jo havia de dissimular la meua significació, havia de atenuar o ocultar el camí, el procediment que jo em vinc predicant per assolir l'ideal catalanista, i així jo dignament no podia fer-ho, o al venir a Tarragona podia contrariar la responsabilitat de rompre un bloc catalanista que tots els catalanistes de Tarragona creien que s'havia de mantenir. (Molt bé; aplaudiments.)

Ha passat aquell moment, s'ha fet en tot el convenciment de que els que heu vingut a fer via és precis que els compositors homes que tinguin la mateixa marxa, que vagin pel mateix camí, que manegin les mateixes armes, que així es doni un exemple de victòries, i en aquest moment jo vinc amb satisfacció grandíssima a aquesta ciutat de Tarragona, la més noble i la més gloriosa de Catalunya, en aquesta ciutat en que no s'hi pot venir de dir paraules vanes, sinó que s'ha de portar una paraula viva; i me sento com corprès, com espantat, temerós de que la meua paraula no tingui tota la vida, tota la força i tota la substància que mereix aquesta noble ciutat de Tarragona. (Grans aplaudiments.)

Celebrem aquest acte i un altre acte que celebrarem després per a venir a propagar els ideals regionalistes, per a veure a coordinar, a organitzar, a disciplinar les forces regionalistes de tota la província de Tarragona; i realitzem aquestes actes no solament en un deure, sinó en un compliment de un deure, perquè l'home que té un ideal té el deure de ajuntar tot el màxim de les forces que pugui disposar per assolir-lo. (Molt bé.)

Però en la política no tots els homes tenen el mateix sentit que tenim nosaltres. Hi ha homes que volen per ella totes les llibertats i no volen cap per als altres, que incapaços de dirigir el seu partit, voldrien intervenir en la direcció del partit dels altres; i així, hem vist com, al comentar aquestes actes regionalistes d'avui, que no van contra ningú, que van en favor d'un ideal i que en tot cas són contra els que s'oposen a aquest ideal, poden considerar-se dirigits, aquestes actes han sigut desnaturalitzats, combatuts, alterats i pervertits. A mi aquestes atacs no'm contrarien ni'm disgusten. M'hauria preocupat veure que aquestes actes se desnaturalitzaven a Tarragona en mig de la més absoluta indiferència. Quan un moviment aixeca passions contraries és que dins d'elles hi ha un gran braç, una gran força, una substància viva. (Grans aplaudiments que's convertíren en llac de llàgrimes.)

De tots aquests atacs solament una m'ha sigut dolenta, i m'ha sigut dolenta perquè no anava contra mi.

perquè anava contra l'Antoni Albafull que acaba de dirigir-vos la paraula. Jo tinc de dir-vos, amic Albafull, que no us amoneu per aquests atacs; avui potser us venen de nou, però vindrà un dia que ho considerareu com un dels moments més gloriosos de la vostra vida. Jo us diré, per experiència meua, que en tots els moments que m'he portat amb un bon ciutadà abandonant jo meu sacrifici lo meu per a treballar pel meu país, he recollit en abundància una gran collita d'injúries. En canvi, quan m'he quedat sol a casa, a viure egoïstament, a fruit del benestar que'l meu treball me proporcionava, no he rebut més que atacs i consideracions. Jo tinc de dir-vos que aquelles injúries les considero una honra, una gran satisfacció; que lo que més m'ha decidit a llençar-me de nou a la vida pública foren aquestes sèries d'atacs interessants que he rebut precisament quan no cumpria el meu deure. (Entusiasta ovació.)

El Regionalisme a Tarragona

A la ciutat de Tarragona i en tota la província, el regionalisme—n'estic convenint—té una grandíssima força; la tinc ahir, la té avui i la tindrà més gran encara demà. Lo feble en aquestes ciutats era la nostra organització i aquestes actes d'avui han de servir per a que's regionalistes de cor, escampats pels pobles d'aquesta província, se donin un contacte i veuen que no solament són els més sinó els millors i tenen el dret i el deure de pesar com el primer dels grups polítics a la província de Tarragona. (Molt bé; aplaudiments.) Tenim el dret i el deure de procurar que no's repetixi i perpetui aquesta vergonya de que els ideals sustentats per la gent que més val que més pesa, per la gent que pot encarnar una major força política, no tinguin exteriorització, no tinguin cap representació en la vida pública, no tinguin representació en el Parlament ni en la Diputació provincial. Jo tinc la plena convicció de que després d'aquests actes d'avui aquesta vergonya no's repetirà. (Molt bé.)

Jo no us parlaré avui de credo catalanista. De propaganda catalanista se n'ha fet molta a Tarragona i tots sabem lo que volem, lo que som i com pensem els catalanistes. Doncs tingueu present que, en quant a l'ideal, els regionalistes som i volem ser la quinta essència del catalanisme: tota la idealitat catalanista, tots els entusiasmes catalanistes, els recabem per a nosaltres. (Grans aplaudiments.)

Però la Lliga Regionalista no és una societat contemplativa, no és un agrupament d'homes per a fer una vida no adaptada política. Nosaltres som lluitadors i com lluitadors jo tinc de marcar-vos un camí per assolir aquest ideal, establir un procediment per a crear una força al servei d'aquest ideal. I aquí si qu'eu permetreu que m'entretingui uns moments curtissims en explicar-vos primer que tot lo que és la Lliga Regionalista.

La Lliga Regionalista no és un casí, ni una suma de casins i no considerem regionalistes únicament als que estan inscrits en les llistes dels nostres centres. Entenem per regionalistes a tots els que senten i pensem com nosaltres, a tots els que, aduix sense conèixer-nos ni haver-ne expressat mai la seva conformitat, s'acosten a nosaltres i ens donen alé i força per a les nostres campanyes. No considerem nosaltres un casí, ni una suma de casins tanquíssims, que els ideals regionalistes estiguin a disposició de tothom i que en la seva elaboració i en la nostra actuació pugui entrar-hi tothom; i els que tenim la missió de dirigir el regionalisme català i de marcar-hi el camí a seguir, no solament volem comptar sempre amb la conformitat dels corrents oficials sinó que volem comptar amb tota aquesta massa immensa del poble català que sense haver fet un acte solenne d'adhesió a la nostra comunitat comparteix els nostres ideals i veu com nosaltres el camí per on se deu trobar la prosperitat de Catalunya. (Molt bé.)

L'Escola de la Lliga d'entre el Nacionalisme Català

La Lliga, que és una escola, ha elaborat tota la doctrina del nacionalisme català, perquè ha anat senyalant tots els principis de la doctrina nacionalista que han sigut acceptats després per tots els altres matèries del nacionalisme català. Vaig dir jo, fa alguns dies, a Barcelona, que no s'elabora aquesta doctrina per acord de comitès ni per vot d'assemblees i s'ha atribuït a aquestes paraules meves la expressió d'un concepte d'autoritat, d'un concepte de despotisme, en la marxa i en les orientacions de la Lliga. I és tot lo contrari. Un partit que defineixi la seva doctrina per un vot de comitè, un partit que defineixi la seva doctrina per un vot d'assemblea, és un partit que pensa amb els seus militants, que s'allia del conjunt dels ciutadans que'l rodegen, que no busca un ambient de simpatia, de con-

curs i de força en tots els àmbits del país. Entre els regionalistes, sempre que presenta un moment difícil, surt un de nosaltres, el que sigui, i exposa públicament el seu pensament i el seu sentit i les seves paraules són de responsabilitat personal d'ell, no comprometen a ningú, però si amb les seves paraules ha portat el convenciment a la multitud, als militants i als que sense ser militants simpatitzen amb nosaltres, si amb les seves paraules ha creat un estat de consciència en el país, si aquesta massa immensa de gent catalana que simpatiza amb la política de la Lliga Regionalista veu que aquestes paraules marquen un camí patriòtic, ja té constituïda una base, un fonament, de la doctrina regionalista. Si no encerta, no el salva an aquest home ni l'acord d'un comitè ni el vot d'una assemblea; les seves paraules el vent de la indiferència se les emporten. És tot el poble català el que escolta entre les paraules vives i les paraules vives, entre lo que porta substància de força i de pensament i lo buit o erroni, va separant les fulles seques per a quedar-se amb els fruits assonans, amb lo que sigui substància viva del nostre sentit patriòtic i del camí que marquem per a anar a l'assoliment dels nostres ideals patriòtics. (Grans aplaudiments.)

La política de la Lliga s'ha dit que caracteritzava la dreta catalana; s'ha dit que marcava el sentit conservador català. Jo no he volgut acceptar mai aquesta denominació, perquè abans d'acceptar-la hauria de discutir molt lo que s'entén per dreta i lo que s'entén per conservadorisme, i lo més probable és que, després de discutir molt, no arribéssim a posar-nos d'acord. És característic general dels partits o dels grups conservadors la immobilitat en la doctrina, l'anar a remolc d'altres grups, liberals, progressistes o avançats, que marquen les noves modalitats del pensament polític que després els agrupaments conservadors han d'acceptar i consolidar. I en la elaboració de la política catalana la missió de la Lliga Regionalista no ha estat aquesta, sinó que ha sigut tot lo contrari. La Lliga Regionalista ha sigut la que ha tingut la fortuna de marcar sempre les noves evolucions del moviment nacionalista català, que inclouen per la Lliga, combatuts al principi per tots els altres, han sigut al cap de poc temps doctrina comuna que tot el nacionalisme català ha seguit.

Per la realitat d'avui a l'ideal de demà

Sempre que la Lliga Regionalista ha marcat una d'aquestes noves orientacions, que la realitat d'avui de l'ideal de demà, s'ha parlat per a la Lliga de falta de consecuença política. Un home polític, el director d'una força política, té una missió, té una comandament; té la missió de realitzar un ideal o de acostar-se en lo possible a la realització d'aquest ideal, té la missió de dirigir i conduir la força política per aquells camins, per aquells viarums en que al principi per tot els altres, han sigut més fàcil o més difícil. Els homes polítics no tenen mai altra missió que aquesta, i davant de l'encarrec de realitzar l'ideal i de portar pels camins que conduïen a la realització d'aquest ideal a les forces que accepten la seva direcció, té el deure, per amor a aquest ideal i per l'idealitat en el compliment de la comandament de portar a cada moment aquestes forces, no pel camí que hagi imaginat un dia, sinó pel camí que la realitat de cada dia li indiqui que és el camí més planer, el que les porti a aquell ideal, no el que les porti al precipici. (Grans aplaudiments.)

Imaginem-vos un enginyer que hagués rebut l'encarrec d'una gran companyia de construir un ferrocarril de ferrocarril i que aquest enginyer, amb un coneixement incomplet de la topografia del terreny per on aquest carril té de passar, havia tractat un plan i havia projectat un pont i una foradada per on havia de passar la línia per a que el ferrocarril anés desde el lloc que se li havia assignat com a punt de partida fins al que se li havia assignat com a punt d'arribada. Si aquest enginyer, a l'iniciar-se la construcció de la línia, carriera, es troba amb que s'havia equivocat en son plan, que allí on veia un riu hi ha una montanya, que allí on projectava una foradada aquesta és inútil perquè amb una petita corva pot salvar-se l'acident del terreny i allí on creia que s'havia de fer un pont, la companyia que li havia donat l'encarrec lo menys que podia fer seria l'encarregar-hi. Així deuen fer, senyors, els ciutadans d'un partit o d'una agrupació política amb aquells directors que s'encarreguen la finalitat més alta del seu encàrrec—el portar l'ideal al seu triomf—a un accident, a una formalitat de tècnica, encara que amb aquells que

tenen la vanitat de posar la satisfacció de les fórmules per ells adoptades per davant de la virtualitat de l'ideal. (Nervosos aplaudiments.)

Es una cosa insensata elevar a dogma un mètode de procediment. El servidor d'un ideal, sols a l'ideal serveix; i en quant al mètode al camí per arribar-hi, és precis que abdiqui de tota personal preferència, de tot apriorisme, de tot orgull, de tot vanitat, i que a cada moment posi al servei d'aquest ideal totes les lliçons que la experiència li dongui, tot el fruit d'un estudi seri, despassionat, honrat, de la realitat. (Ovació.)

Així ho ha fet la Lliga Regionalista i ha tingut la satisfacció immensa de veure com sempre s'havia acabat donant-li la raó, realitzant-se en la Lliga aquell aforsisme del gran polític Waldeck Rousseau, quan exclamava en la Cambra de Diputats de França, en els moments més tempestuosos i més difícils de la seva vida política:—Jo sé que tinc raó; jo, amb la raó, vull anar-hi sempre en companyia, perquè quan un home té raó, el que li demés li dona, quin és sols un problema de temps; i jo tinc temps per a esperar!

Els fets s'imposen. - L'exemple de la Lliga i la seva influència

T així ho ha fet la Lliga Regionalista i la confirmació la vaig a exposar breument. La Lliga Regionalista va predicar per primera vegada el pendre part en tota mena de eleccions. Fou combatuda, fou difamada, se li va dir que substituïa l'ideal catalanista, arrossegant jo en les llistes baixes i miserables de la política; i al cap d'un temps els mateixos que difamaven a la Lliga prenen part també en les eleccions.

Per a predicar la Lliga el sistema evolució per a la realització de l'ideal catalanista; va exposar el sistema de la realització parcial d'un ideal; va predicar per tota la terra catalana que era un somni pensar que l'ideal catalanista s'implantaria un dia tot junt, com per miracle; i va predicar contínuament aquesta concepció miraculosa i providencialista del catalanisme, va predicar la doctrina del esforç constant per a les realitzacions petites i modestes, però contantes, de l'ideal catalanista. En aquest camí va rebre de primer entusiastes i difamadors i al cap d'un temps aquesta tàctica de la Lliga Regionalista era consagrada per tots els partits polítics catalans. Aquesta tàctica de la Lliga Regionalista vaig a informar el programa del Tivoli, consagrat per tots els partits que integraven la Solidaritat Catalana, donant-se el cas de quel Programa del Tivoli era una simple reproducció de totes les prediques que venia fent de molts anys la Lliga Regionalista. (Molt bé; aplaudiments.)

Varem predicar després, senyors, jo vaig tenir l'honor de predicar-ho per primera vegada en una conferència donada a la Lliga Regionalista en 1909, la necessitat de que's nuls polític nacionalistes col·laboressin francament en la política general espanyola. Vaig exposar el meu pensament, que després va acceptar com propi la Lliga Regionalista, de que era impossible mantenir un accionament polític a Catalunya, que calia consagrar-se a fer-ho exclusivament a l'ideal nacionalista i deixar de interessar-nos en tots els altres problemes que's plantejaven en la política general espanyola, el nacionalisme moriria; perquè a Catalunya's viu, a Catalunya tots aquests altres problemes se plantejaven, i els diversos ideals que a l'entorn d'aquests problemes existien entre els ciutadans de Catalunya no tindran lloc per a canviar-se dins dels partits locals catalans i aniran forçosament a canalitzar-se en els partits generalistes espanyols que no tindran cap significació nacionalista. I per aquesta declaració vaig ser també acusat; també se'ns va dir que veníem a pervertir la doctrina del catalanisme. Al cap d'un mesos aquesta participació en la política general la feia la Esquerra Catalana i la feia d'un modo que no's hauríem atrevit a fer-ho nosaltres; ingressant en un partit republicà general espanyol, en la Conjunció republicana-socialista. Jo no'ls censuro per aquest ingress; crec que varem marcar una orientació salvadora. No tinc per què, ni vull censurar-ho, però si tinc de planyer-me de que dins de la Conjunció Republicana-socialista no hagin exercit una acció canalitzadora més intensa, més forta, que no hagin fet servir el vehicle d'un partit general espanyol per a fer retrunir per tots els indrets d'Espanya els ideals salvadors de Catalunya. (Molt bé; molt bé.)

A la Lliga, senyors, aquestes contactes amb els partits de la política general espanyola no'ns han de preocupar, perquè és un fet consagrat que quan la Lliga posa en contacte amb una altra força política, mai som nosaltres els que ens fem influenciar. Sempre som els influenciadors. Es per això que la Lliga ha agafat una fama de tenir casí el monopoli d'una mena d'art de bruleria política. (Rialles.) Es per això que moltes vegades s'han refusat les intel·ligències polítiques a la Lliga, perquè aquells als qui con-

vidavem amb intel·ligències, tenien la convicció de que amb igualtat d'armes, amb igualtat de forces, i fins tenim els altres més forces que nosaltres, en definitiva, el nostre criteri fóra el que imperaria. (Grans aplaudiments.)

I sabeu, senyors, per què se reproduïa cada dia aquest fenomen? Se reproduïa per lo que us deia abans: perquè les orientacions de la Lliga mai son el fruit d'una obra partidista, no son concepcions ideals de quatre senyors, sino que son filles de la realitat, de la apreciació sincera, lleal, franca, de les necessitats del nostre país, i de la preocupació que tenim nosaltres de adaptar aquesta tàctica a les necessitats de cada moment, encara que la tàctica, que la realitat ens imposa sigui contrària a altra tàctica que pugui tenir personals preferències nostres. (Molt bé.)

Política de intervenció. - Reconecement del règim

Hem predicat nosaltres, també, que era precis destruir els veçels amb que una massa del poble d'Espanya veia les aspiracions de Catalunya; no els rols positius de la gent que sense tenir cap ideal impugna els ideals dels altres, perquè veu que qualsevol altre ideal que imperés en la vida pública espanyola seria la seva mort; ens referim a la gran massa de ciutadans d'Espanya que honradament, noblement, per desconecement de lo que ficia veu amb preveïent, veu més que amb prevenció, casi amb odi, el moviment nacionalista de Catalunya. Indicavem que la manera de destruir aquesta prevenció no era sols procurant que's nostres ideals de patriotisme local i regional s'estenguessin a altres pobles d'Espanya, sino fent que nosaltres, els catalans, ens interesséssim per tots els problemes, per tots els ideals que poguessin afectar a qualsevol altra regió espanyola. (Molt bé.)

Així que varem iniciar-ho nosaltres, després també ha sigut doctrina de tots. No se si tots ho diran amb la mateixa llealtat i franquesa i amb la mateixa convicció que ho diem nosaltres, però tots ho diuen avui.

Finalment, vaig ser també jo qui va tenir la honra de fer aplicacions concretes per primera vegada de la doctrina eterna del catalanisme, de la indiferència davant de les formes de govern. Vaig ser jo qui va plantejar, en 1909, davant de la opinió catalana i davant de tota la opinió catalana, el problema de si teníem o no teníem el deure de reconèixer la Monarquia, la forma de govern actual, amb la dinastia actual i amb el rei actual, don Alfonso XIII; i manifestava que mentres no constés que l'actual forma de govern, que l'actual dinastia i que l'actual rei d'Espanya eren un obstacle a la realització dels nostres ideals, teníem el deure d'acceptar-los, perquè era la realitat, era la actualitat, era el camí més curt i el més proper per a arribar al triomf dels nostres ideals. (Sorriscosos aplaudiments.)

Confirmacions republicanes

A aquesta declaració meua, que fou molt fortament combatuda, he tingut també la satisfacció de veure com els homes representatius dels que'ns combatien han vingut a consagrar la després, jo vaig tenir la satisfacció d'entendre de aquelles paraules pronunciades pel senyor Azcarate, pel president de la Conjunció republicana-socialista, després de conferenciar largament amb el rei. Recordeu-les tots. Allavors va dir el senyor Azcarate:—De la meua conversa amb el rei he tret el convenciment fermíssim, honrat, absolut, de que el rei no posarà cap obstacle a la instauració de les reformes que tinguin la sanció del Parlament i que siguin volgues, desitjades pel país. (Grans aplaudiments.)

Posteriorment, en aquests dies, les declaracions de don Melquíades Álvarez marquen la mateixa orientació que senyalaven les meves paraules d'alguns anys ençà; plantejaven també mateix problema de que mentres per part de la realitat no hi hagi una dificultat, un impediment, un obstacle per a la realització d'un ideal, per amor a aquest ideal mateix se deu anar a realitzar-lo dins de l'actual forma de govern. I si no ho diuen avui tots els republicans, tingueu la seguretat de que tots els directors de tots els grups republicans d'Espanya així ho pensen. Lo que passa, senyors, és que aquí, a Espanya, el qui té la desgracia de dirigir un partit republicà és l'home menys lliure de la terra, perquè els directors dels partits republicans espanyols han comès el pecat gravíssim d'excitar passions, de fer concebir esperances que saben eren irreals. (Molt bé.) de marcar camins que ells saben que no's podien seguir i han creat en les masses una convicció honrada que és completament incompatible amb la realitat; i quan aquests directors, per un sentiment de deure i de patriotisme, tenen la tentació de explicar a les masses lo que és la seva convicció se recorden de l'estat d'esperit que han creat abans de la

perversió que han creat en la massa i diuen:—Aquestes faltes passades els impideixen avui la rectificació. Ahir varem mentir i la mentida ha pres cos en la consciència de la nostra gent, i si avui diguéssim la veritat, seria aquesta veritat lo que semblaria una mentida. (Ovació formidable.)

Per la Mancomunitat. - Actituds curioses

Ha predicat la Lliga, senyors, que devíem prestar el nostre concurs a tot govern que dongués alguna satisfacció als ideals de Catalunya, en quant aquest concurs facilités la realització dels nostres ideals; i la Lliga Regionalista va fer practica d'aquest principi quan alguns anys ençà, governant el senyor Maura, se va presentar un projecte d'Administració local en que's donava satisfacció a alguna de les aspiracions nostres, en que's proclamava el principi de les Mancomunitats provincials, i nosaltres, els diputats i senadors regionalistes, col·laboràrem a l'aprovació, que desgraciadament no va venir del projecte d'Administració local, i se'n fer lo possible per a evitar dificultats an aquell Govern que tenia empenyada la seva vida en l'aprovació d'aquell projecte. I per aquesta obra que feríem érem descomatats. Senyors, se deia que havíem venut els ideals catalanistes an en Maura i va caure en Maura i més va aprovar el projecte d'Administració local i calgueren les Mancomunitats; i aquelles Mancomunitats, que sols nosaltres varem tenir el valor de defensar quan quasi les toquen, després, quan apareixien com un somni irrealizable, varen tenir el concurs de tots els partits de Catalunya. (Molt bé; molt bé; aplaudiments.)

Aquella tàctica seguida per nosaltres amb en Maura era després la mateixa que tots els partits catalans seguien amb en Canalejas. I en aquells moments solenns que determinaren l'aprovació del projecte de Mancomunitats en el Congrés jo tenia una satisfacció íntima que us explicaré a vosaltres, que no la he explicada mai. Jo estava assegut en el meu esó de la Cambra de Diputats; jo mirava a tot l'hemicicle, a tota la gent que allí s'assolia; jo veia al senyor Maura i als conservadors que havien defensat durant tres anys la Mancomunitat i que en aquell moment o la combatien o no volien apoiar-la; jo'm mirava a tot el partit liberal, que havia estat tres anys combatent la Mancomunitat i que allavors aplaudia frenèticament al senyor Canalejas que la defensava; jo escoltava al senyor Canalejas i m'entusiasmava davant dels paràgrafs brillants amb que defensava el projecte de Mancomunitats; jo'm recordava de les polèmiques vivíssimes, de les discussions apassionades que jo amb en Canalejas havia tingut, defensant jo lo que ara ell defensava i que allavors combatia el contra els conservadors (grans aplaudiments); jo'm mirava els nostres veïns de la esquerra catalana, que en l'aprovació del projecte de les Mancomunitats hi veien la sort o la desgracia de Catalunya; hi veien l'iniciarse pels camins de triomf o l'anar pels camins del desastre; i jo recordava que tres anys ençà aquells bancs de l'esquerra catalana quan se defensaven les Mancomunitats estaven quasi buits i quan se tractava de sostenir al Govern que les patrocinava sortien les dificultats d'aquells mateixos bancs; i en aquells moments solenns i laments nosaltres, solament els regionalistes, érem els que sentíem un goig sense remordiment: desde el primer moment havien anat amb la veritat i la veritat se conservava allavors. (Nervosos i perllongada ovació.)

Les Mancomunitats principi d'una transformació

La Mancomunitat! Jo no sé senyors, quin serà la sort del projecte de Mancomunitats. Si la situació de la política espanyola estigués consolidada, jo no veuria cap perill; però tinc de confessar-vos que veig avui tan preparada no sols la vida d'aquest Govern sino la vida de les actuals Corts, que en la sort de la Mancomunitat hi veu la realització d'un ideal, per amor a aquest ideal mateix se deu anar a realitzar-lo dins de l'actual forma de govern. I si no ho diuen avui tots els republicans, tingueu la seguretat de que tots els directors de tots els grups republicans d'Espanya així ho pensen. Lo que passa, senyors, és que aquí, a Espanya, el qui té la desgracia de dirigir un partit republicà és l'home menys lliure de la terra, perquè els directors dels partits republicans espanyols han comès el pecat gravíssim d'excitar passions, de fer concebir esperances que saben eren irreals. (Molt bé.) de marcar camins que ells saben que no's podien seguir i han creat en les masses una convicció honrada que és completament incompatible amb la realitat; i quan aquests directors, per un sentiment de deure i de patriotisme, tenen la tentació de explicar a les masses lo que és la seva convicció se recorden de l'estat d'esperit que han creat abans de la

He somnigat sempre la teoria, la idea més afirmada cada dia, de que des d'un país no hi calia els canvis que a Espanya la solida gent...

En todos los farmacias y droguerías, Dispens. Central; H. URBACH & COMPA.

Pàgina Artística de LA VEU

Excavacions y troballes.-Art antich y modern.-Pedagogia artistica.-Museus y Coleccions.-Art nacional y extranger.-Curiositats barcelonines.-Ressenya de conferencies.-Exposicions locals y forasteres.-Llibres y Escoles.

Noticies de concursos y de tot lo que pugui interessar als artistes y als industrials d'art

176

La escultura honrada

La mort d'Orfeu, obra de l'eminent escultor vasc Nemesi Mogroboje, mort en plena joventut, corre perill de desaparició. En la seva defensa, els artistes i els intel·lectuals vascos han alçat la veu i, afortunadament, desde aquestes pàgines, el nostre Xennus, ho feu també en un bellíssim article.

Avui s'ajunta a aquesta empresa de salvació d'una obra d'art l'il·lustrador vasco don Miguel d'Unamuno, amb l'article que a continuació publicuem, i el publiquem en castellà per a conservar intacte l'original amb que es honora.

No una, sino varias veces he començat a amargura aquella expresió de la mirada y del ojo cuando hablo de la honrada poesia vascongada. Llamar a una poesia he dicho es como llamar simpática a una muchacha. Y en cierta ocasión añadi que por lo que me toca me he propuesto deshonrar esa poesia.

(Mas otras veces he reflexionado con mas calma y mas serenidad en esa denominación que al gran critico santanderino le mereció la poesia, la escasa y pobre poesia escrita de mi tierra navarra y he creído que debíamos aceptarla como un título de gloria. Honrar la poesia, si poesia honrada, y honrarla como tal poesia. Poesia sobria, seria, tranquila, sincera sin hojarasca, sin floritura ni aquellas contorsiones de la que habia grandiosidad española de que quedaba Carducci.)

Leendo el estudio que don Marcelino dedicó a Juan Boscán, de la clase de ciudadanos honrados de Barcelona y amigo de Garcilaso, volví a acordarme de la honrada poesia de mi tierra, pues también la de Boscán, aquella poesia en lengua que no era la de su casa y de sus más entrañados sentimientos, lo tanto fue poesia honrada. La poesia de la poesia vascongada en la fuerza castellana ha consistido en gran medida en la feliz ventura de que, siendo el castellano lengua de guerra y tradición en mi tierra, aquella de mis paisanos que en ella han vivido lo han hecho con el temor de deshonrar. Ni tenían, como a los poe-

tas están más caracterizados que somos y lo estamos los escritores de ella. Y si de alguno de nosotros los escritores vascos ha podido decirse que representa el castizo castellanismismo intimo, no el pegadizo y externo de formas de remedo-mejor que cualquier escritor castellano de Castilla, no está ahí Zuloaga sacando a luz con su pintura las entrañas eternas de Castilla? Por eso suelo recordar tanto como aquella frase de Menéndez y Peláez de la honrada poesia vascongada aquella otra de Jaime Brossa de que el vascongado es el alcaide del castellano. Y una y otra tienen más íntima relación de lo que a primera vista parece, pues por honrar como la poesia castellana de mi tierra se depura en alcaide. No es acaso la pintura de Zuloaga ante todo y sobre todo una pintura honrada, digan lo que digieren los que solo ven si escogen o los otros asuntos y, no quieren reconocer que la honradez en pintura está en el modo de pintar, sea cual fuere el asunto que se escoga?

Pero aun la pintura está más sujeta a lo que podríamos llamar particularidades dialectales que no la escultura. Se pinta mucho más que se esculpe, en castellano, en francés, en catalán, en italiano, en flamenco, etc. El colorido, el claroscuro y la perspectiva tienen más patria chica que la línea, que la pura forma. La escultura es acaso la más universal, la menos dialectal de las artes. Y si la España central logró crear un estilo escultórico fué en la talla de madera poli-

Fragment del relleu de Nemesi Mogroboje «La mort d'Orfeu»

sión. Para Mogroboje el cuerpo fué alma, fué espíritu. Y nadie como él sintió no ya la resurrección sino la eternidad de la carne.

Y es que era un hombre, todo un hombre, y honrado. El trágico amor que fué su inspirador fué un amor honrado, mas con la terrible honradez que le pone sobre la ley y sobre la muerte.

No olvidaré nunca al artista, nunca al amigo. No olvidaré tampoco que habiendo sido uno de sus deseos esculpir o modelar mi busto, lo que por todo lo más que me atreví a decirme nunca directamente, cuando en el último verano en que los dos coincidimos en nuestra común villa natal le indicé un común amigo que cumpliera su deseo, contestó:—No puedo ya; me tiembla de fiebre la mano!—Poco después murió.

Bilbao, nuestra villa natal, despierta a la vida del arte y no es, ni con mucho, el mero centro de negocios y de vanidades que algunos intrusos lo han pintado; en Bilbao, la primera población de España en que se ha construido un local expreso para filarmónica, acabase de establecerse un museo de artes plásticas, que generosos particulares enriquecerán con sus colecciones en que hay muy preciosos ejemplares. Y ese museo tiene que reunir todo lo más que pueda de la obra del gran escultor vascongado y bilbaíno, del honradísimo escultor Mogroboje, del artista que como ninguno nos muestra la excelencia estética de la honradez en el arte y la poesia. Y tiene que redimir el Orfeo de su gran artista, esa maravilla de arte honrado, es decir, clásico, que corre grave riesgo de estropearse por la incuria, y quien sabe si algo peor que la incuria de los hombres que no sienten sino el negocio.

Miguel DE UNAMUNO.

Cap a la gloria dels oficis

Un vigorós moviment de simpatia segueix la nostra acció periodística envers la rehabilitació dels bells oficis. Cap a la seva gloria, cap a l'iniciació d'una forta corrent espiritual que vingui a nodrir-los segueix la nostra feina sense descans, el nostre treball per a aportar elements fonamentals d'on partixin solucions, grans minúscules de substància racional d'on neixen fórmules, en les que tots junts ens retrobem, en les que hi sentim plasmades les nostres vides d'homes nous.

Aquest moviment regenerador, que no té en el fons més enemics que els interessos creats, els quals s'oposen sempre a tota transformació i a tota orientació novella, és, no obstant, ple de dubtes, ple d'inseguretats, car, en efecte, en tota obra transformativa de valor positiu, al costat de l'esperit que la guia i la sent, deu haver-hi la mà que practica la resolució, i més tractant-se d'una qüestió de formes plàstiques com la que aquí s'ha plantejat.

Hem parlat d'«Art Nacional» moltes vegades, d'«Art Propi», d'«Art Català»; i si aquestes paraules han sigut prou per a disposar en un sant entusiasme molts esperits a la conquesta d'una cosa desconeguda, lo desconegut ha sigut causat també de que esperits reflexius diguessin que això era empresa molt perillosa, i que bé valdria millor adaptar la nostra força d'esperit a qualque escola històrica formulada, per a compondre amb les seves solucions quelcom que fos «belleza», nostra o no, però «belleza» al fi.

En realitat, aquesta prudència reflexiva presenta, a primer top d'ull, un caire de veritat ben sospitosa, car el seu fons no és sinó una manifestació de la teoria romàntica de l'«Art per l'Art».

L'Art deu ésser per a la Vida, i això que no és pas una frase nova, sinó una paraula que resumeixen tot un programa d'idees noves, ens du a coses molt més vives, molt més pregones, i essent vives i pregones, no poden deixar d'ésser, de moment, cantelludes i barbes fins a cert punt, encara que lo barbe ofegui als nostres refinadíssims representants de les decadències i entusiasmats de les fórmules resoltes, de les solucions acreditades.

El credo de que un art mort que no molestés preferible a un art viu que barboteja tot just les primeres expressions, mort per a les arts, obstant, hi ha qui

el sosté, i cal reaccionar fortament contra d'això, perquè aquest camí no pot condur-nos a res més que a cobrir d'un cop al Sepulcre Llus XVI, que ens ensenya bastint.

Si Catalunya vol crear un art enmig del desgavell i de la indecisió dels pobles latins, que representi, en el moment actual de la vida moderna, la renaixença de l'esperit, lluit, deu, abans que tot, retornar a si mateixa, retrobar la seva personalitat, perquè únicament amb ella és possible la creació. Sols el «Jo» pot crear i tot lo que no sigui partit d'ell serà adaptació més o menys forta, modulació més o menys bella, però no revelació de lo que som, ni harmonia perfecta de lo que produïm amb el nostre ser.

Pot haver-hi qualche amant dels interrogants aguts, que digui: «I és precis que Catalunya creï un art propi?». Per nosaltres, que considerem l'art, no com una fórmula de plaer espiritual, sinó com un resultat de les substàncies espirituals, creiem que aquest art propi neix indispensablement allí on hi ha una entitat natural que pugui dir: això més propi i això no m'ho és. Car és precis tenir en compte que el propi nostre no és crear un art demunt de la buidor, sinó obrir unes vies obstruïdes de formes nacionals, que com fontanes ragen del esperit i del cos de Catalunya.

Per això, limitada la nostra feina a les coses d'art, anem, no pas a crear una fórmula nova per una Nacionalitat ja existent, sinó a restablir de nou les relacions entre les fórmules ja creades que són expressió d'ella, i a modelar-les amb el cisel del nostre temps.

Heus aquí un plan de treball vastíssim, i de molt delicada execució. El treballament de dues centúries d'idees universalistes, l'expansió dels conceptes romàntics, les teories de l'art per l'art, tan aferrades en la nostra gent d'esperit, el treball del Renaixement que ha canviat lo que fou el plaer dels oficis per l'ofici del plaer, fent de moment tan dificultosa l'obra, tan difícil la iniciació, que precisa abans de començar sentar d'una manera decisiva tot un escalonament de principis vius, aguantats per la realitat, que desfacin el mur que separa avui el món de la «Creació» i el món de la «Sensació» en que les arts estan dividides, posant aquesta darrera, que és la perniciosa, la antisocial, la anàrquica, la romàntica, la de l'Art per l'Art, de tots els prestigis i consideracions socials, que l'eleva a lo diví, a lo irreal, venerable pels fervorosos escassos, i a lo incomprensible per la majoria orfena de bellesa.

Mes encara, un cop entesos sobre aquests principis fonamentals, no hauran pas acabada la feina, perquè, aleshores, immediatament, se'ns presentarà el problema de cercar, entre les formes d'art que ha produït la vida i la civilització catalana de tot temps, aquelles que en realitat responen al nostre esperit, i aquelles altres que, imposades per potències espirituals més fortes, el reveseixen amb la seva fórmula i se modelen al seu demunt, com la vesta clàssica demunt del cos agut i sensitiu de la Italia del Renaixement.

Quan això sigui fet, i separem d'una manera ben determinada els ingredients purs dels que no ho són (llarga i delicada labor aquesta), quan logrem dividir lo universal de lo particular; quan logrem estudiar la formació d'aquestes universalitats, i haguem descobert que són particularitats naturals també, modelats per una cultura; quan haguem comprès que temint-los a les mans, amb una cultura que ens desenvolli l'esperit, així mateix poden devenir una corrent universal imperiosa, mancarà, encara, resoldre el problema viu, real, positiu, de la vida moderna, que hem d'afrontar amb una ferma decisió; i en la solució del qual hi cauran les darreres engrunes del nostre romanticisme, se col·laran les darreres melanges pintoresques, per a quedar sol i net, lluitant sos cantells gloriosos, lo substancial de la nostra obra.

Per aquest llarg camí calen moltes forces; per aquesta obra cal molta fe en les forces realitats del nostre nacionalisme. Mes no és pas tot per a fer; molt han fet els arquitectes de l'«Escola Catalana», plasmant amb decisió els barboteigs de les futures formes. Un art meridional podem mostrar amb elles, i això és per la generació que puja un tresor que ens deu omplir de veneració i d'afecte per tots els homes que ens l'han donat.

Hem intentat puntualitzar lleugerament tot un programa d'actuació artística nacionalista, i en aquesta labor hi són especialment interessats els oficis d'art els productes dels quals són ja concreta-

ment dins del concepte de l'Art per a la Vida.

Únicament hi ha que l'acció d'aquests és insuficient en aquest sentit, perquè, degut a tots aquells conceptes neoclàssics de que més amunt hem parlat, llevat de qualques excepcions honorables, tots els homes d'esperit, tots els artistes, són lluny d'ells i de les seves virtuts.

Per a portar-los a la gloria que volem, per a començar l'obra de l'Art Nacional que hem iniciada, convé nodrir les files dels obrers, convé proveir de forces espirituals els obradors, convé que entre els argenters i els ebanistes, entre els fusters i els vidriers, entre els ciselladors i els teixidors, hi visquin els creadors, donant formes a l'èina i donant a l'èina la gloria d'empanyar-la.

Heus aquí un camí dels joves artistes vagorososment perduts, entre l'aldarull de l'anarquia artística, a la que França, per la seva major força, els arrossega. Heus aquí una via de salut i de regeneració espiritual per a les arts de la nostra Catalunya; veus aquí, per virtut d'aquesta orientació, els bells oficis retornats a la seva antiga gloria.

Joaquim POLCH I TORRES.

Catalans i Vascongats

Per l'obra de Nemesi Mogroboje escultor vasc

Al costat del magnífic article amb que'l pensador vasc don Miguel d'Unamuno ha honrat la nostra PÀGINA, parlant en defensa de la obra de l'escultor vasc, en Nemesi Mogroboje, reproduïm aquelles notes d'interès publicades pels periòdics bilbaínos sobre la acció nostra en defensa d'una de les obres millors de dit artista, i sobre tot de la intervenció decidida del nostre Xennus, del qui publicarem un article no fa molts dies en la nostra PA-

Detall de «La mort d'Orfeu», obra de Nemesi Mogroboje

GINA ARTÍSTICA, i proposat d'aquest temo; i que ha sigut reproduït pels nostres contraristes bilbaínos.

Heus aquí algunes d'aquestes notes:

De «El Noticiero Balaín», amb el títol de «Catalanes y vascos».

«Una carta sobre Nemesi Mogroboje»

Hace ya algún tiempo que entre las gentes que de libros ocupan, existe una corriente espiritual que une íntimamente a elementos de país Vasco y Catalana, regiones españolas en las que el resurgimiento espiritual no se consiguiera más cada día.

Con este motivo, han cruzado libros e ideas. Uno, ellos ha sido el libro publicado con motivo del homenaje a nuestro malogrado artista, a aquel hombre que siendo muy joven había llegado a las alturas del genio y que se llamó en la Nemesi Mogroboje.

Sobre este libro y este libro, recibimos una carta, Eugenio D'Ors, que como ya se ha dicho en estas columnas, es uno de los puros más finos de la intelectualidad catalana y eje sobre el que casi toda juventud intelectual del país gira.

Aquí la letra del nostre estimat company, i a constació...

«Leyendo su carta, tan fina y tan lisonjera para nosotros los que conocimos y tratamos a nuestro genial Nemesi, pensábamos en su principal obra, en ese hermoso trozo escultórico «La muerte de Orfeo». Ahí está, desmoronándose lentamente por la acción inevitable del tiempo. ¡Daremos los bilbaínos que llegue el día de su completa destrucción!

Nosotros no nos sentimos con fuerzas suficientes para evitar esta catástrofe; pero queremos evitarla y por ello queremos el concurso de todos aquellos que de una manera directa contribuyan al homenaje del artista malogrado. Y al recordar aquellos días del homenaje, acude a nuestra memoria el bonito discurso de nuestro ilustre paisano el glorioso rector de la Universidad de Salamanca, don Miguel Unamuno, cuyo concurso requerimos hoy nuevamente desde estas columnas, y después del nuestro de todos, pedimos a nuestro crítico Juan de la Encina, hoy en Alemania; a nuestros poetas y hombres de letras Francisco Irujo, Ramón Bastera, Pedro Mourlane Michelena, Daniel Roda, a nuestro culto hombre de mundo Pedro Egulio, a nuestro historiador Teófilo Guiraud, a nuestro cronista heráldico Sabino de Ayala, a nuestros grandes pintores Manuel Losada, Adolfo Guiraud, Alberto Arrate, Arrieta, Juan Echegarria, a nuestro escultor y orfebre, Paco Darrio y a nuestros coleccionistas y aficionados Laureano de Jado, Antonio Plascencia, Gorostiza y Julio Arceche, que apoyen nuestro deseo de rescatar el grupo de «Orfeo», que a Bilbao pertenecen, y que sería la joya más preciada de nuestro antiguo Museo—Gumán de Alfaroche.—Gucho, 21-2-13».

En respuesta a n'aquest solí, veus aquí un altre:

«PARA GUZMAN DE ALFARACHE»

Cronista oportuno. Lef, pensé, me goci. Habla llegado a mis manos un artículo «Catalanes y vascos». La amistad entre las dos históricas direcciones de los pueblos catalán y vasco era realidad; el genio de los ribereños cantábricos y el gusto del sereno Mediterráneo volaban a unirse para hacer gran de la ideal del arte.

Eugenio D'Ors sabía que entre el apéndice del libro se hallaban diamantes. Nosotros no ignorábamos que Luis tras el desvarío tuvo voluntad. Cataluña y Vasconia son dos pueblos

nándose lentamente por la acción inevitable del tiempo. ¡Daremos los bilbaínos que llegue el día de su completa destrucción!

Nosotros no nos sentimos con fuerzas suficientes para evitar esta catástrofe; pero queremos evitarla y por ello queremos el concurso de todos aquellos que de una manera directa contribuyan al homenaje del artista malogrado. Y al recordar aquellos días del homenaje, acude a nuestra memoria el bonito discurso de nuestro ilustre paisano el glorioso rector de la Universidad de Salamanca, don Miguel Unamuno, cuyo concurso requerimos hoy nuevamente desde estas columnas, y después del nuestro de todos, pedimos a nuestro crítico Juan de la Encina, hoy en Alemania; a nuestros poetas y hombres de letras Francisco Irujo, Ramón Bastera, Pedro Mourlane Michelena, Daniel Roda, a nuestro culto hombre de mundo Pedro Egulio, a nuestro historiador Teófilo Guiraud, a nuestro cronista heráldico Sabino de Ayala, a nuestros grandes pintores Manuel Losada, Adolfo Guiraud, Alberto Arrate, Arrieta, Juan Echegarria, a nuestro escultor y orfebre, Paco Darrio y a nuestros coleccionistas y aficionados Laureano de Jado, Antonio Plascencia, Gorostiza y Julio Arceche, que apoyen nuestro deseo de rescatar el grupo de «Orfeo», que a Bilbao pertenecen, y que sería la joya más preciada de nuestro antiguo Museo—Gumán de Alfaroche.—Gucho, 21-2-13».

En respuesta a n'aquest solí, veus aquí un altre:

«PARA GUZMAN DE ALFARACHE»

Cronista oportuno. Lef, pensé, me goci. Habla llegado a mis manos un artículo «Catalanes y vascos». La amistad entre las dos históricas direcciones de los pueblos catalán y vasco era realidad; el genio de los ribereños cantábricos y el gusto del sereno Mediterráneo volaban a unirse para hacer gran de la ideal del arte.

Eugenio D'Ors sabía que entre el apéndice del libro se hallaban diamantes. Nosotros no ignorábamos que Luis tras el desvarío tuvo voluntad. Cataluña y Vasconia son dos pueblos

imperialistas; por eso se entienden y conversan como dos plenipotenciarios de Wesiália.

«La muerte de Orfeo» puede ser la desaparición de nuestra mentalidad artística, como la lenta muerte de «Mortuus» representa lo exánime de la raza.

Yo pienso con Guzmán de Alfaroche y opino que el adquirir la obra de Mogroboje como inaugural del Museo, es sustituir con la elegante enseñanza, clásica el eterno romanticismo del errabundo rabaco y hacer del chacol vino de Falerio.

Tampoco debe olvidarse la galería artística que se puede formar con la tradición pictórica de nuestro pueblo; los vimos discípulos de Velázquez y Pacheco, tuvimos a Jáuregui, el único pintor de Cervantes, tuvimos a Donata Loidián, célebre miniaturista de Bilbao, y luego a Barroeta, a Bringas, a Guines.

Ya lo sabe el solitario de Gucho, pienso y laboro con él.

Y aquí le dejo, recordándole lo que dijo Quevedo:

«Que si hubo Guzmanes buenos También los hay de Alfaroche».

y que no por ser aléridicos y estroncar con los unos, deo de tratar afablemente con el otro, aunque unos son buenos y el otro pícaro; y es que la picaresca tiene un algo de bondad.

Sabino de AYALA

En «El Nervicio» de Bilbao, el distinguido escritor Martínez Arceche, pres part en la conversa, i diu:

«Sin la tragedia que vivió, nunca ho

«Eva» - Baix relleu en plata per Nemesi Mogroboje

«Eva» - Baix relleu en plata per Nemesi Mogroboje

«Eva» - Baix relleu en plata per Nemesi Mogroboje

«Eva» - Baix relleu en plata per Nemesi Mogroboje

«Eva» - Baix relleu en plata per Nemesi Mogroboje

«Eva» - Baix relleu en plata per Nemesi Mogroboje

«Eva» - Baix relleu en plata per Nemesi Mogroboje

«Eva» - Baix relleu en plata per Nemesi Mogroboje

«Eva» - Baix relleu en plata per Nemesi Mogroboje

«Eva» - Baix relleu en plata per Nemesi Mogroboje

«Eva» - Baix relleu en plata per Nemesi Mogroboje

«Eva» - Baix relleu en plata per Nemesi Mogroboje

«Eva» - Baix relleu en plata per Nemesi Mogroboje

PRIMERA MEDALLA: BARCELONA 1907

TALLERES: Carrer Sarrià, 88

COMPRA

VENDA

DE
ANTIQUITATS

GRANS TALLERS DE FOTOGRAFAT

C. Murtra

Hospital, 49, principal. - Barcelona

Mobles Artistics

Joan Busquets

GRAN PREMI D'HONOR
LONDRES - 1912Aquesta casa no ha traslladat el seu despatx;
segueix en el carrer de la Ciutat, número 9

P. REIG y FILL

MOBLES

Tallers:

CARRER UNIVERSITAT, 21

ARGUELLES (Diagonal), 512 bis

DESPATX: PASSEIG DE GRÀCIA, 27 CASA FUNDADA EN 1832

Compra i venda

d'antiguitats

ANDREU MASSOT

Baixada de la Presó, 5, i Plaça Rey

Comers de Antiguitats

Francisco Llorens

Bou de la Plaça Nova, 9 i 11

BARCELONA

GRAN SALÓ PARÉS

Exposició Permanent

BELLES ARTS

Renovació d'obres setmanalment

Bronzes - Porcelanes i objectes artístics
Casa fundada en 1840Carrer de Petritxol, 3 i 5
BARCELONA

Institut Cristià d'Arts Decorative

S. CALSINA - Casa fundada l'any 1872

M. DOMINGO PERIS, ESCULTOR

Tallers d'escultura religiosa

EXPOSICIO I TALLERS PINTURA - DECORAT

62, Passeig de Gràcia, 62 - Reproduccions Artístiques

RENART & C

Gran assortit en objectes d'art,
fabricació de la casa, propis
per a regals
Reproduccions, clàssic i modern
Retrats, obres d'art dels grans mestres
Exposició de reproduccions
fotogràfiques al carbó
Grabats, Marcs i motlurs d'art

271, Diputació, 271

(entre Claris i Passeig de Gràcia)

En la Llibreria Nacional
i Extranjera

72, Rambla de Catalunya, 72

(cantonada Valencia)

Novetats en
llibres d'arti reproduccions
gràfiques

LA PINACOTECA

MARCS I GRAVATS

Carrer de Cortis, núm. 644

hiera tenido Nemesio la concepció artística que moue la línia de les seves obres. Podrà ser error meu, podrà ser efecte de una concepció impressionada, però jo, desde «Pierrot» hasta «la muerte de Orfeo», en todas las formas por el modeladas he sentido la nube que dió vida a su tragedia.

«Pierrot» en su insolente desvergüenza, tiene el gesto doloroso.

El busto rodonco de Guineo, los retratos de las niñas Mercedes Power y Marichu Zabala, con su perfección y serenidad no se sienten como «Risveglio», como «Hero y Leandro» como el bajo relieve «Ugolino».

Lo único diferente «Eva»; el único que no es suyo, «Eva» es un alarde de perfección en el sentido de la sensualidad en la adolescencia más exquisita.

Nadie como «Xenius», ese portentoso escritor de Cataluña, ha dado de esta escultura, definición más sincera: «la forma se ha tornado pura, pero la inspiración se ha impurificada».

Hoy «Guernán de Alfarches», el crítico literario que ha tenido la amabilidad de requerir mi concurso, mueve singular cruzada.

«La muerte de Orfeo» se desmorona las páginas de una tragedia sublime y a su vez roídas por el tiempo.

Genios de buena voluntad, amigos del actor y de sus obras, amantes del arte y de sus hechos, maestros del decir y de la pluma, oíd la voz amiga que os implora.

A ella uno la mía, reflejo de un sentir que aún siendo tal vez equivocado, luce que vaa en sus figuras una nube de tragedia honda, profunda, sublime en el sufrimiento.

Por esa nube de arte doloroso se para mi más grande el malogrado escultor.

Y ahora, críticos severos, si juzgáis mi opinión disparatada, no me culpéis de desobediencia; recordad lo que Howeri o Holwer, el cantor de las nieves, decía de la rubia jarlita escandinava.

Y el maestro Miguel de Unamuno, con vos palpitante, con emoción tremenda, dejó elevar también estas estrofas:

«O vana gloria dell'umano posse, con poco verde in su cima duaa, se non è ginta dall'arditi grossel».

Alfons MARTINEZ ERICILLA.

Finalment, «El Noticiero Bilbaino», encapçalat amb les següents ratlles: la tradició íntegra de l'article de Xenius publicat en aquestes columnes, dient:

«La noble tragedia de Nemesio Morgrobo, escultor vasco».

«Con este título publica en la «Página Artística» de LA VEU DE CATALUNYA, consagrada a nuestro escultor Morgrobo, un artículo bellísimo, el admirable pensador que ha hecho célebre el pseudónimo de «Xenius» en Europa.

Lo transcribimos con mucho gusto a continuación:

Huicualqui alguns dels més notables comentaris que s'han fet a la companyia tan amorosament portada a cap pels intel·lectuals bilbainos, en defensa d'una obra d'art d'un seu compatriota, i a la que precisament desde aquestes columnes s'han aplegat les veus de Miguel de Unamuno, i d'Eugeni d'Ors, fent honor ambdós a la nostra «Página Artística».

Crònica

«La Ciutat Jardí»

Dimenge passat tingué lloc en el Saló de la Reina Regent, del Palau de Belles Arts, la primera sessió pública de la societat «Ciutat Jardí», en la que els delegats per les entitats barcelonines senyors Falgués, Busquets i Montoliu, que anaren a Anglaterra a estudiar els problemes de la construcció moderna, donaren compte del seu viatge, segons ja varem ressenyar en el nostre diari del dimars passat.

La sessió, que fou presidida pel senador nostre estimat amic, don Frederic Rahola, resultà interessantíssima, pels treballs que s'hi llegiren, tant com pel color de simpatia de que fou voltada la festa de la societat civica.

Donada l'importància de les belles iniciatives de don entitat, i aprofitant l'actualitat del cicle de conferències que sobre la Ciutat Jardí, vindran a donar a Barcelona, homes eminents que s'han dedicat especialment a l'obra de les matèries, tenim el gust d'afegir als nostres lectors que el vinent número de la nostra «Página Artística», hi estarà dedicat per complet publicant treballs dels senyors Montoliu, Busquets i Falgués.

quís, junt amb reproduccions de fotografies d'algunes barriades angleses típiques.

Compti, per de prompte, la Societat Civica de la Ciutat Jardí, amb tota la nostra simpatia per a la seva interessant empresa.

Conferència a la Col·lecció Pascó

Dimenge passat, a les onze del matí, davant d'una concurrencia nombrosíssima, que omplia per complet la sala d'arts del Museu del Parc, nostre estimat company en Joaquim Folch i Torres, i donar la seva anunciada conferència, propòsit dels exemplars de dita col·lecció.

Comença diguerem aquesta conferència fou organitzada pel Patronat de l'Universitat Industrial de Barcelona, i a ella hi foren convidats les escoles tèxtils de la ciutat, i afores, principalment, l'hi assistí, ademés dels nuchis invitats, un públic nombros i selecte, entre el qual hi haguéren distingides personalitats del nostre art i industrial.

També hi assistiren el president del Patronat, don Enric Bat de la Ribera, junt amb els membres del mateix, senyors Pla i Cadafalch, Rull, Cunill i altres; i diputat provincial electe senyor Basadas, el conegut i intel·ligent col·leccionista don Macari Gólfers, representant del Foment de les Arts Decoratives i de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular per a la Dona, de l'Acadèmia de la Ciutat, del Centre Autonomista Dependents, de l'Escola Tèxtil de Reial, de l'Unió Industrial i altres que sentim no recordar.

El conferenciant, després d'un preàmbul en el que féu l'important que podia tenir la col·lecció Pascó per a la indústria tèxtil de Catalunya, exposà, esquematitzant les principals divisions del tèxtil, història, i anant de dret als exemplars, seguit en cada un d'ells la filiació, fet veure el valor de les influències de un a l'altre, a través dels segles, fins al segle XVIII francès, en què invent de la màquina Jacart, posà fi al tèxtil històric.

Acabà, treient aquesta història, qualques exemples i profit del nostre moment modern d'producció industrial, essent, a l'acaba molt aplaudit i felicitat pels concorrents.

Decoració d'entramb de «Les Alegries», a l'ort de Mar.

Arabà d'arribar a Barcelona, després d'una llarga estada a l'ort de Mar, el notable pintor senyor R. M. Padilla, qui ha estat ocupant la decoració de la capella de «Les Alegries» de Canet de Mar.

Tenim notícies de que l'obra de decoració que ha fet Padilla és ben interessant, i en ocasió oportuna ne donarem compte més amplement als lectors de la nostra «Página Artística».

El referit pintor ha estat, ademés, una sèrie de teles sobre tres d'aquelles contrades de la costa catalana, que seran exposades per la tard vinent, en les Galeries del Raynans italià.

Exposició de Primavera

Abir tingué lloc en el saló d'Exposicions del Circol Artístic l'acte solenn de la veniment de la col·lecció Pascó, que ha organitzat aquesta entitat i de la qual donem compte més endavant.

L'entrada a l'acte costà dues pessetes, i la recaptació íntegra fou destinada a la subscripció nascuda oberta per adquirir el quadre de Valer Góes.

Un amic indiscret va agantarons a dir, després de comentar veniment de la col·lecció Pascó:

«Es veritat que la «Ciutat Jardí» de Pintors i Escultors de l'indó organitzat un festival, el produí del qual anirà destinat a l'adquisició de la col·lecció Pascó pel Museu de Barcelona?».

L'Exposició Andorra

Nostre estimat amic don Francesc Cambó ha adquirit en l'Exposició Andorra, el magnífic esculptor d'artista «la Madonna de la Fruita», o la més notable sens dubte que ha sigut de les mans del jove escultor.

«La Madonna de la Fruita» farà en la estada don Cambó al cost de la «Pastoral» de Senyer, i de la «Voluntat» de l'escultor C. J. que constituïren els punts brillants de la col·lecció de coses d'art de l'illac home públic.

En Maríam Andorra marxarà, entre pocs dies cap a l'Itàlia, realitzant la tardor vinent una exposició dels seus esmalts a Berlín, sollicitat per l'acusa d'aquella capital.

Clausura de l'Exposició Anys

Dimenge vinent se clausurarà l'interessantíssima exposició de dibuix i pintures que en Josep Aragay ha tingut oberta durant les dues setmanes anteriors en les Galeries Dalmau, de la Portaferrissa.

El jove artista, després d'aquesta exposició que senyala una fita en la seva carrera artística, se proposa emprendre noves campanyes d'estudi que sens dubte vindran a enriquir la seva poderosa personalitat.

Es de dolre que l'èxit no hagi acompanyat aquest primer pas públic d'un artista, el valor de l'obra del qual ja deixarem aquí exposat.

Valgui a l'Aragay la seva força per a prosseguir fermament el seu camí.

Les pintures de Joaquim Sunyer

La important revista d'art francesa «L'Art Decoratif» està preparant un número en el qual se reproduiran les principals pintures de la darrera època de treball del nostre interessantíssim pintor en Joaquim Sunyer.

Acompanyant aquestes reproduccions un estudi sobre la personalitat del artista i de la seva obra, degut a un anomenat crític francès.

Es ben interessant que les nostres artistes sien així estimats a l'estranger, i sobre tot pel nostre Joaquim Sunyer, que en la seva terra hi recull més pèdues que beneficis.

El número de referencia apareixerà pròximament.

Donatius per a la Col·lecció Pascó

Encara que no és possible de moment fer les públiques, son ja notòries les llistes de subscripció oberta entre barcelonins amics de les coses d'art, per a la compra de la Col·lecció Pascó.

Sabem no obstant que la Cambra Industrial reunida en sessió, ha votat una quantitat, i que's preparen reunions en altres corporacions per al mateix objecte.

El particular que ha ofert donatius són nombrosos, al bé s'espera a publicar els seus noms, un xic més, en visites a altres donatius que s'esperen, provinents de senyalades personalitats.

Una pensada pel Van-der-Goes

Llegim en un diari de Madrid:

«La subscripció oberta per al rescat del Van-der-Goes està, per desgràcia, lejos de alcanzar todavía su objeto.

No puc despreciejar ningun suscriptor, i creio yo que nos hemos olvidado del mejor del mismo Van-der-Goes.

«Seria imposible o quimérica una «donación» artística de «La adoración», en la que se expone, mediante pago, en las principales ciudades de España que soliciten el honor de su visita? No es de suponer que en toda la Península se reuniría un respetable número de millares de españoles que pagasen cinco, dos, una o media peseta por admirar la «adoración» interesante obra de arte? Y no podrían, quizá, acogerse a salir al encuentro en su viaje circular entusiastas conferenciantes que contribuirían a hacer resaltar sus méritos, a realizar su valor, y a acrecentar los ingresos?».

Por lo menos, y si ni aun así se salvaba, habríamos logrado admirarlo y darle solemnidad, aunque triste adiós los que nos interesamos por su suerte y por conservarlo.

Idea que se permite exponer a la consideración de los ilustres promotores del rescate, «Un alumno de Historia del Arte».

Un libre d'en Torres-Garcia

Tenim notícia de que dintre de poc serà publicat un libre d'en Torres-Garcia, en el qual notable decorador resumirà les seves idees d'art conegudes ja pel nostre públic, pels seus articles sempre interessants, publicats en la nostra «Página Artística».

An aquest libre és deguda sens dubte l'interrupció de les seves «Notes sobre Arts», que tant eren estimades dels nostres lectors, i que continuaran a seguir de la publicació de l'obra, que ocupa els llibres que a l'artista deixen les seves tasques d'estudi i de treball.

El Centenari del Greco a Sitges

Se treballa activament per a la celebració, durant la primavera de l'any vinent, de les festes del Centenari del Greco a Sitges.

Són varies les festes que hi ha en projecte, i entre elles un ball de trajes de gran interès artístic, representacions teatrals, i altres actes tan nobles i tan generosos, que tant honoren a qui té el goig de poder i saberlos realitzar.—Pyra

La llantia de la obediencia

1.—En les pàgines precedents ha estat ja un cop el mostrar com tota forma de noble Arquitectura és en cert motiu de l'encarnació de la Política, Vida, Història i Fe Religiosa de les nacions.

Una o dues vegades ja he anomenat

anunciadors de la seva festa major. Veus aquí les bases:

1.ª Podrán pendre part en el present concurs tots els dibuixants fills d'aquesta ciutat i habitants en la mateixa, amb una residència a lo menys de dos anys.

2.ª Se deixa al bon gust i refinament de l'autor l'estil i procediment del programa, essent solament obligada la mida de 0'40 per 0'60, devent estar els bocets que's presentin, posats en bastiment.

3.ª Els originals completament acabats, deurán ésser entregats a la Secretaría d'aquesta Comissió (Necrociat de Governació de l'Ajuntament), fins a les dotze de la nit del dia 30 de maig actual, acompanyats d'un plec tancat amb la firma de l'autor i lema corresponent, devent posar en el referit plec la següent inscripció: «Per al concurs del programa».

4.ª El jurat, compost d'individus de l'Academia de Belles Arts, de la Escuela Industrial i d'aquesta Comissió, examinará els originals rebuts i dictarà seguidament el fallo, per adjudicar el premi de 150 pessetes i un accésit de 50 pessetes, als projectes que'n sien mereixedors, els premis dels quals seran entregats tan prompte hagi sigut tancada l'Exposició que dels originals se celebrará durant els dies de la festa major.

5.ª El programa premià i els drets de reproducció quedaran de propietat de l'Ajuntament.

6.ª Anirà a càrrec de l'artista que hagi obtingut el premi, la direcció dels treballs de reproducció del programa anunciador.

Un exemple

Copiem del nostre confrare «La Veu del Camp», de Reus, la següent crònica d'art, que és una de les interessantíssimes cròniques que ve publicant setmanalment un distingit escriptor que firma amb el pseudonim de Pyra.

Un cas interessant

Fa algun temps que vegegrem en la societat d'Art del Centre de Lectura, un dibuix del malhaurat Fortuny.

Se'n digué que aital dibuix, havia sigut regalat per un generós amant de l'art. Verem també un dol xineses en l'ort, regal del mateix senyor, un panyet alab i una interessantíssima pergamina dels segles XVII i XVIII.

Tot això ens feu pensar en la grisa del nostre poble i en l'egoisme que ordinàriament domina als nostres ciutadans; i al pensar en això, una íntima satisfacció invadi el nostre cor, car veíem una flama lluminosa, brillant com una gota de llum, en mig de la fosca mar de les nostres tristes vulgaritats.

Drummers, però, ens impressionà un altre donatiu. Aquell mateix home culte i generós que va regalar al Centre de Lectura un dibuix del Fortuny i un dol xineses i unes armes i uns pergamins, acaba de regalar unes planxes d'algunes hermostes que tingueren la gràcia de les nostres encantar.

Es un cas excepcional, en aquest poble de Reus, un home així. És un cas excepcional, perquè aquí, l'home pensa, abans de donar uns tristes pessetes per una festa qualsevol, que amb aquella diners podria divertir-se ell, el tot sol i an aquell egoisme s'hi abandona, i no's fan festes a Reus, i Reus no surt de la seva monotonia de poble rural, perquè l'egoisme minador i fallaç, guanya el cor i les pessetes dels nostres homes.

No són, per exemple, com en aquelles terres nort-americanes en que el der regalat així, és considerat com una cosa sense transcendència, com la cosa més natural del món, per lo comuna que ha esdevingut, sinó que a un cas així li hem de donar tot i potser més d'èxit que el que té, per a que serveixi d'exemple a la nostra gent poderosa, i els inviti a imitar actes tan nobles i tan generosos, que tant honoren a qui té el goig de poder i saberlos realitzar.—Pyra

voldria ara senyalar un lloc precís entremig dels qui dirigeixen aquell organisme, el lloc darrer, no solament com aquell al qual sa pròpia humilitat l'indica, sinó més aviat com pertanyent-li baix el punt de vista d'ésser el graciós corona dels demés; aquell principi, vull dir, al qual la Política deu sa estabilitat, la Vida sa benaurança, la Fe sa acceptació, la Creació sa continuïtat: l'Obediència.

Aforisme 32

No hi ha res d'alt que'n diuen «libertat».

Ni és la més petita entre les fonts de satisfacció que he trobat en el percur d'una matèria que al principi semblava sols lleugerament relacionada amb els greus interessos de la humanitat, la de que les condicions de perfecció material que en conclusió porta a considerar ofereixen una estranya prova de quant falsa és la concepció, quant frenètica la persecució, d'aquest fantasma traïdor que's homines anomenen Libertat, el més traïdor, en veritat, de tots els fantasmes; perquè més feble raig de raó ens deuria demostrar segurament que no tan sols sa concupiscència, sinó que fins sa existència, és impossible. No hi ha tal cosa en l'Univers. I no a'hi pot haver mai. Les estrelles no tenen; la terra no té; la mar no té; i nosaltres homes ne tenim la paradoxa i semblança sols per a nostra més forta punició.

En un dels més grans poemes per les imatges i l'harmonia de nostra literatura d'ahir, el poeta ha cercat en la natura inanimada l'expressió d'aquesta Libertat, que ell entre les homes havia estimat i vist baix sa veritable i tètica claror. Mes, amb quina prodigiosa falsia d'interpretació! Puix que de sol ver de la seva concepció contradí les suposicions del text, i re, coneix l'existència d'un asseriment que, per ésser etern, no és pas per xó menys rigorós. I com podia ésser altrament? Si hi ha un principi més universalment que cap altre proclamat per totes les veus de la creació visible, o amb més fermesa gravat en cada un dels seus atòms, aquest principi no és pas Libertat, sinó Llei.

L'entusiasta replicarà que per Libertat enten la Llei de la Libertat. Aleshores, per què usar d'aquesta sola i equívoca paraula? Si per Libertat volem dir casic de les passions, disciplina de l'entendiment, subjecció de la voluntat; si volem dir por d'infligir i vergonya de cometre un dany; si volem dir respecte a tots els dipositaris de l'autoritat i respecte a tots els seus súbdits; veneració envers el bé, pietat envers el mal, simpatia envers la feblesa; si volem dir vigilància de tots els pensaments, temperança en els plaers, perseverancia en el treball; si volem dir, en una paraula, aquell Ofici que en la Liturgia de la Iglesia Anglica, s'aprecia com a perfecta «Freedom», però que l'home amb el mateix mot que pel luxuriós significa d'abauca, pel revoltós daltabaix, pel pilet rapinya i pel boig igualtat, arab el qual l'orgullós vol dir anarquia, i el malvat violència; Doneu! qualsevol altra nom, però'l millor i el més fidel és Obediència. L'Obediència, en efecte, se funda en una especie de «Freedom», puix que d'altra manera no fóra més que pura subjugació, però aquesta «Freedom» únicament se dona per a fer l'Obediència més perita, i així, ensemps que una moderada independència és necessaria a la manifestació de les energies individuals de les coses, la bellesa, l'encís i la perfecció d'elles, tot consisteix en la llur Restricció. Compareu un riu que ha desbordat sos marges amb un altre que corre embocat entremig d'ells, i els novels escampats per tota la far del cel amb els que avancen diposats en rengles i ordres pels llurs vents. De manera que si una Restricció absoluta i depriment mai pot ésser favorable, no és pas per què quan és unassa forma aclaparar la natura de la cosa restringida i contraria així l'acció de les altres lles de vida de que aquesta consisteix la bellesa de la creació és entre les lles de vida i ésser de les coses governades i les lles de general dominació a que estan subjectes. La suspensió o la violació de un o d'altre agrupament d'aquestes lles, o, pròpiament pariant, el desordre, equival a una malaltia i n'és sinònim, ensemps que l'abundancia d'honor i de bellesa provenen d'ordinari del cantó de la restricció (o de l'acció de la llei superior) més aviat que de la pròpia naturalesa (o de l'acció de la llei inferior). El mot més noble del català, de la virtut social és «Llealtat», és, dolc que l'home hagi ane-

en els pasturages de la vasta i totut és «Llealtat».

III.—Es més: podem observar, justament en proporció a la mides de les coses dins l'escala de la creix la perfecció de la llur observació, de les lles que les governen. Les de la gravitació és més pacientment obediència pel sol i per la lluna que per un gra de pols. El flux i reflux de l'Océan son sotmesos a influències que no reaccionen i el seu resultat i per a valorar la dignitat de tota acció o ocupació humana, potser no hi ha millor pedra de toc que aquesta pregunta: «Son ses lles estrictes?» L'ur rigor será probablement proporcional a la importancia del treball i dels interessos de les multituds per ella concentrats i influs.

Aquesta rigur deu, per tant, manifestarse, més que en cap altre, com aquell art, quals produccions son les més universals i les més usuals, quals obres impliquen la concupiscència de masses d'homes i qual perfecció sols la perseverancia de generacions successives pot assegurar, i prenent també en consideració co que ja tan sovint hem observat respecte a l'Arquitectura, sa influencia constant sobre les emocions de la vida ordinaria i el seu resultat en oposició a les dues arts germes que no son altra cosa en sa comició que la representació d'històries de somnis, prou caldrà que esperem trobar la seva acció i condició salutables depenent de molt més severes lles que les d'aquelles. An ella no li serán pas permeses certes libertats que disfruten les obres de l'esperit individual; i en asserció a les relacions que ella manté amb tot lo que és universalment important per a l'home, ens provarà per sa submissió majestuosa, qualse semblança amb tot allò d'on depenen la benaurança i el poder social de l'home. Podríem, per tant, i sense la llum de l'experiencia, concloure que l'Arquitectura mai no podrà florir sinó a condició d'estar subjecta a una llei nacional tant estricta i minuciosament imperiosa com les que regulen la religió, la política, les relacions socials; més imperiosa encara que aquestes, com susceptible d'ésser imposada d'una manera més absoluta sobre una imateria més passiva, i com exigint una imposició més absoluta, perquè és el tipu més pur no de tal o tal llei particular, sinó de la llei absoluta per a tota. Més en aquesta qüestió, i en asserció a les relacions que ella manté amb tot lo que és universalment important per a l'home, ens provarà per sa submissió majestuosa, qualse semblança amb tot allò d'on depenen la benaurança i el poder social de l'home. Podríem, per tant, i sense la llum de l'experiencia, concloure que l'Arquitectura mai no podrà florir sinó a condició d'estar subjecta a una llei nacional tant estricta i minuciosament imperiosa com les que regulen la religió, la política, les relacions socials; més imperiosa encara que aquestes, com susceptible d'ésser imposada d'una manera més absoluta sobre una imateria més passiva, i com exig